BOŽENA NĚMCOVÁ:

BARUŠKA

M. S.
1/8°
104¹

SLUB
Wir führen Wissen.
http://digital.slub-dresden.de/id483099643/1
Serbski Sorbisches institut Institut

SLUB
Wir führen Wissen.
http://digital.slub-dresden.de/id483099643/2
Serbski Sorbisches
institut Institut

22 XI 9. 5. (16.)

SLUB
Wir führen Wissen.
http://digital.slub-dresden.de/id483099643/3
Serbski Sorbisches
institut Institut

SLUB
Wir führen Wissen.
http://digital.slub-dresden.de/id483099643/4
Serbski institut Sorbisches Institut

m. S. 1. 80 104 1

KNIHOWNJA DOM A SWĚT
RĚDUJO W. ZMEŠKAL

XVI.

BOŽENA NĚMCOVÁ:

BARUŠKA

POWĚDANICKO

PŚEŁOŽYŁA MINA WITKOJC

1/8 - 104

W CHÓŚEBUZU 1930
KOŁO SERBSKICH SPISOWAĆELOW
MAŚICA SERBSKA

SLUB
Wir führen Wissen.
http://digital.slub-dresden.de/id483099643/5
Serbski Sorbisches institut Institut

WŠYKNE PŠAWA HUḾEŃONE

ŠIŠĆ SMOLERJEC KNIGŁYŚIŠĆARŃE A KNIGŁARŃE
Z. D. Z WOBM. RUK. W BUDYŠYŃE

Pśedsłowo.

Powedanicko Baruška napisa Božena Němcowá, nejznatša ludowa spisaśelka ceska a słowjanska. Toś we tom pśełožku dostawa se pśedny raz do ruki našogo serbskego luda, za tym až južo dawno jeje pisma su pśełožone do šyknych swětowych a słowjanskich rěcow.

Božena Němcowá jo se narośiła w lěśe 1820 we Winem a humśeła 1862 w Praze. Jeje žywśeńe běšo śelgin pśemśeńate, zajimawe. Wóna musašo wójowaś z bědu žywśeńa; akle pó smśerśi buchu jeje knigły cytane wěcej śežli druge.

Němcowá jo cas žywśeńa z lubosću glědała na nizki chudy lud, jogo nałogi, mysli a grona. Což jo wiźeła a słyšała, to jo we swójich pismach zestajała. Welgin lubosne su jeje basnicki z ceskego a słowakskego luda. Wósebnosć jeje pisańa se huznajo z hulicowańkow, z kótrychž jo „Baruška“ napisana za mórawsku pratyju „Koleda“ w lěśe 1853; to běchu zachopeńki jeje pisańa.

Nejznatše jeje źěło jo „Babinka“ (stara mama), kótarež jo pśełožył Filip Rězak na górnoserbsku rěc, ale tak, až šykno jo pśirownane serbskim hobstojnosćam. „Babinka“ jo hobraz nejglucńejšego źišetstwa a to jo Němcowa napisała w nejžałosńejšem casu swójogo žywśeńa. To hulicowańe jo teke pśełožone do šyknych wósebńejšych rěcow.

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/7 Serbski institut Sorbisches Institut

Naša redaktorka Mina Witkojc jo kśěła lubosne pisma Boženy Němcoweje pśibližyś našomu ludu, togodla ju „Barušku“ přełožyła a do „Casnika“ stajiła 1930. Aby to źěło se ńezabywało a ńezgubiło, smy jo ned do kniglickow stajili. Daśi młogego pohucyjo a hochłoźujo.

Zm.

We naſchom a teke we młogem drugem tſchaju jo nałog, aż ſe iſzow a wóſzebńe ſ małych měſtkow młoduſchke ʒowcʒa ʒe ſcʒělu do wélikich měſtow, aby tam na ʒłużbe ſchakorake nahuknuli, kak maju ʒe mjas wóſzebnymi luʒimi ſaʒarʒaſch, ʒo ʒe pſchiſtoj a ʒłuſcha a kak ʒe to a druge lěpej ʒyni ako doma. Pſches take pobyſche we měſcʒe deje ʒebe tſchochu naſgońeńa dobyſch, a, joli móʒno, teke tam, kaž ʒe groni, ʒwóju gluku namakaſch. Měſcʒanaŕe ńetŕebaju ʒe hobſchěʒkaſch, pſches taki nałog wejſzańaŕow pſchidu wóni k pilnym ʒowkam, ale ſkeŕej by mogał burſki hobglědniwy nan a ſtaroſcʒiwa maſch, ak ʒłaboſcʒi ʒwójogo ʒeńſkezego rodu ſnajo, ʒe hobmyſzliſch, lez jo deŕe, ʒowʒyʒku kradu ʒamu do měſta póſzłaſch, ʒoʒ ʒe luʒeze ʒyẃeńe wélgen ſchakorak ſpléſchujo, ʒoʒ na ńenaſgońonu hutſchobu towſynt ſpytowańow łakaju, ʒoʒ ſgromadne byſche a ʒyẃeńe mjas towſyntami luʒi ʒe rowna wélikej tergatej rěʒe, na kótarejʒ zołnik młodeje parſchonki we wichoru laʒko ſałapjony bywa. Ale k takemu pſchemyſzleńu ńejo wejſzańſki wenkowny lud hyſchcʒi pſchiſchek, a młogi nan hulizujo ſ gjardym ſpódobanim, kake ſnate ma jogo ʒowka we Wiŕe a mamka wéliʒa ʒe ſ perſchcʒeńkami a ſ rědneju draſtwu a ſchakimi darami ʒwójeje lubſcheje, a kak móʒo juʒo rědńe nimſki powédaſch a po kněſku ʒe ſaʒarʒaſch, gaž ras na ʒwěʒeńe domoj pſchiʒo.

Take myſzleńe kněʒaſcho teke we měſtku T. Wóno dŕe poměnujo měſto, ale jano na tom měńu a na ſeſtajeńu tych domkow móʒoſch póſnaſch, až to wjaß ńejo. Lud ʒe how ʒywi ſe

1

rolnistwom, tak ako na jßach a tak ako ße groni, gaž buŕe ßu na pólach, ga ńejo ßeden měſczanaŕ doma. Měnſche góſpodaŕe maju teke, gaž na póli ßéło ńezaka, doma nékake domazne ruzne ßéło.

Mjaſy ſamożńejſchymi żywnoſczaŕami jo ße how żywił Bartuſch, zeſczony muž, dobry góſpodaŕ a pſchijaſny ßußed. Jogo dom ſtojaſcho na kóńzu měſta a ſ takim mějaſcho hyſchczi wězej naglěd buŕſkeje żywnoſczi. Twaŕeńa běchu rumne a tak ſeſtajone ako na kněſkem dwóru, jano až běchu ńeńſche. Ku droſe lażaſchtej dwě gréże, kótarejž pak ße ńeprolowaſchtej ſ zuſymi ſtruſkami, ale roże, nalicheńki, léluje, żalbija, ßyrotki a kólaßa how roſczechu a kwiſchechu. Nalětne ńeběchu hyſchczi kradu holwiſchone a naſymſke mějachu jużo pupki. Mjas nimi pak roſſchyŕowachu ße kuchnińſke ſelka, tak aby kſchěli groniſch: wy wóńawki ſczo how nahuſchej, ale my kobołk, zybula, dyla, peprizka, górki a my druge, my ßmy how doma. Na tyma grědoma pak běſcho wiżeſch, aż how ſtrowa myßl a pilna ruka knéżytej a niz na pſchikaſańe, ale ſ luboſczu how réch żaréżytej. Mjas tyma grědoma wéżaſcho hukłażona ſczaſchka k żuŕam we ßréż twaŕeńa. Se żurimi jo ße ſchło do wjaże. Na lewo běſcho kuchńa a rum ſa zelażiny abo jſchpa, żoż ſchykne gromaże żéłachu a jéżachu, na drugem kóńzu běſcho wóßebna jſchpa ſa góſpodaŕa a pódla ńeje mała jſchpizka, kótarejž pak komora grońachu. Pſchi kuchni ßu byli żuŕa do piwnize wiżeſch a pſchipódla jo ße ſchło na dwór, żoż akli móżachu zeke twaŕeńa ße pſcheglědaſch. Napſcheſchiwo ſtojaſcho broż-
ńa a na bokach ſchěgńechu ße niżſche twaŕeńa aż k jſchpam, na kóńzu k brożni běſchtej na hobyma bokoma kólni ſa ſchaŕkoraki réd pſchitwaŕonej, dalej ſtojachu na janom bóze ńeńſche ßwi-

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/10 Serbski Sorbisches institut Institut

ńeze grodki a wětſche ſa wójze, dalej ſa wjelike ſbóžo a pódla pſchitwark ſa tſchawu a drugu ſelenu pizu. Na drugem boze ſtojaſcho twaŕeńko ſ dwěma najſchpoma. Góŕejze běſcho pſchebytk ſa golbje, weßrěža ßedachu kury a kokoſche a pſchi ſemji pſchenozowachu gußy a kazki, pſchipodla běſcho końaŕńa a komora ſa gólza a ſa ſkótnego zelaźina. Tak běſcho dwór na ſchyknych ſtyrich boŕach hobtwaŕony, weßrěža napſcheſchiwo grožam jo była wjelika hobgrožona gnojowa jama, połna gnoja a deŕe ſe ßłomu naßłana, na ńej ße dwanaſcžo ſchtukow gowježinow pſchechojžowachu abo laježy žuwachu.

Sslěſy kuchńe ſtojaſcho plumpa, a wót ńeje ſchěgńechu ße zyſte žłoby k napowańu dobytka. Na hobyma bokoma jo ße ſ wrotami ſ dwóra ſchło, pſchi pódſajtſchnych wrotach mějaſcho pjas ßwóju budku, ten pak we ńej ńeběſcho, ale chójžaſcho po dwóŕe.

Na ſchyknym běſcho wiżeſch, až Bartuſch ńeběſcho jano ſamožny buŕ, ale teke roſymny a rěſchny góſpodaŕ a až jo był taki teke južo jogo nan a ſtary nan, ako jo how ten dwór, taki ako jo, natwarił a te lipy hokoło twaŕeńow ßam naßajžak, kótarež něto ſe ßwójim chłodkom a ſ wóńu ßwójogo kwiſcheńa domaznych a ßußedow hochłožuju, gaž na ńeželu pód nimi na ławze ßejžeze ße rosgrańaju. Raźi chójže góſpodaŕe k Bartuſchojzom, pſchetož wón jo pſchijaſny ßußed, jo naſgońony a mózo wóßebńe we góſpodaŕſkich wězach nejlěpej raźiſch. Góſpoſe pak ße měńej pokaſowachu, pſchetož Bartuſch jo južo dawno hudowz, ſa to pak jo ße how na ńežeju popołdńu po namſchy tak wjele žowcžow we ßwójej zyſtej rědnoſcži a młodoſtnej bejnoſcži ſgromažowało, až by měſcžanaŕ ße ſažiwował. Wón ga wiži jano kumſchtne rědnoſcži, ſełdganu pózcžiwoſcž a pſchi-

1*

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/11 Serbski Sorbisches institut Institut

huzonu pſchiſtojnoſcź a ńeßłyſchy howaz niz ako dawno pſchemyßlone a pſchežuwane pſchaſchańa, na kótarež ńebywa ženo wótgrono dozakane, dokulž jo kuždy dawno ſ głowy wě. How ńeby wěžeł, žo pervej glědaſch a gaby ßměł huſwoliſch, ńeby mogał ße rosßuźiſch, kótaru; to pak jo wěſte, až by how pósnał knežniſku zyſtoſcź a by ße ſaßromał ſa ßwóju ńezeßnu kſchětoſcź, kótaraž ßebe we kuždem žowcźu ßwój hopor hukakajo. To pósnajoſch, měſcźanař, kaku móz ma pónižnoſcź, kótaraž ńeſnajo roswjaßeleńa mimo až bz jadno to druge lubowało, a kak groſńe a woſtudńe jo, gaž ße roswjaßeleńe wót luboſczi žěli. Te žowcźa, hu Bartuſchojz ße ſgromažujuze, ßu nam žywa nažěja, až naſch narod ma hyſchcźi ńele pupkow, ako nam we pſchiduzem zaßu roskwitu.

Mjas tymi žowcźami by ſkóro pósnał Baruſchku, Bartuſchowu jadnu ßamu žowku, niz togodla. aby wóna rědńejſcha a pyſchńejſcha była, ně, jano pſcheto, až běſcho wóna domazna a jo kſchěła rowno ſchyknym ßwóju pſchijaſchelnoſcź a wjaßeloſcź hopokaſaſch, pſchetož že běchu ſchykne jeje lube góſcźi a pſchijaſchelki a jo wóna ako nejhuſkozńejſcha a ſchuźibywajuza pſchiglědańeju nejwězej na wózach. Spěſchne žowcźo jo Baruſchka a jeje ńelikej zarnej wózy glědatej tak bytſche, ſ takeju ßebewěſtoſcźu a krotkoſcźu a wězej k ßebe ſchěgńotej, wězej wót ßebe wótſtarzujotej a nahopaki, wězej ſdatej ße dobywajuzej a gjardej, wězej hutſchobu pſchimatej. A te włoſki na mykawkach a tej hobwozy, ſchykno ße tak maka ſ tym zyſtym běłym zołom a k tomu ten ſchykowany noßazk a ta kulowata brodka a mjaſy nima ta zyſta ſtrowa gubka ſ wóńatym dychom, ako jej pſches jadnake małe zyſte běłe ſubki pſchiźo, a połne jěderne hoblizo a k tomu pſchißłuſchajuze zełe ſchěło, rażońe, ßrě-

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/12 Serbski Sorbisches institut Institut

ńeje wjelikoſcźe, ſchykno pſchizyńiaſcho k tomu, aby mogało ßo groniſch, aż jo Baruſchka rědne a lube żowcźo, rownoż ńebyła taka rědnoſcź ak ßo poměnijo antizka. (S tym jo rědnoſcź nědgajſchnych grichiſkich żeńſkich měńona), kótaraż pak, ßo myßlim, by wěźej bogowkam pſchiſtojała ako naſchym żywym żowcźam.

A tak ako na ńeźelu mjas ßwójimi towariſchkami, tak jo Baruſchka teke na wónaki źěń pſchezej luba a pſchijaſchelna, daſch jo pſchi źěle na pólu, w kuchni, abo na dwóře: wóna ſajtſcha we ſtwórtej góźińe te żowcźa buźi a wjazor, gaż jo ßo już ſchykno lanuło, huhoglědujo ßo wóna hyſchcźi ras po dońe, lez jo wſchykno we rěźe. Baruſchka jo, aby tak groniła, ako wachujuzy janźel we Bartuſchojz dońe.

Jeje nan pak to teke huſnajo a rownoż ßwóju luboſcź tak ńepokaſowaſcho, ako jo to w měſtach nałog, ga běſcho weto wiźeſch, kak lubo ßwóju janu ßamßnu żowku ma, na tej wjelikej dowěře, kotaruż jej hopokaſowaſcho. Wóna ga běſcho to nejdrożſche herbſtwo ſa jogo lubeju manźelſkeju, kótarejež ſpomńeſche wón tak we zeſcźi źaržaſcho, aż ßo k drugemu raſu ńewoženi, lezrownoż běſcho hyſchcźi we dobrych lětach. Baruſchka jo jogo bogatſtwo, a chtoż zo ßo Bartuſchoju ſpodobaſch, ten ßo mußy perwej Baruſchze ſpódobny zyniſch. Baruſchka jo jogo zeſcź a kſchajźna gjardoſcź, jo, zaßy, gaż mjaſy towariſchami tſchochu wjaßokſchy bywaſcho a jěſyk ßo chapjaſcho ſpěſchńej gibaſch, wjelizaſcho ßo wón grońezy: Chtoż móju żowku zo doſtaſch, mußy byſch hynakſchy gólz ako ten a ten; pſchi tom huměńowaſcho ßynki abo młode góſpodaŕe, kótarež ſa Baruſchku glědachu a ßebe ju ſa żeńſku póżedachu, a hulizowaſcho, kak jo jich hupoßłał ako ńedoſtojnych takego żowcźa.

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/13 Serbski institut Sorbisches Institut

Wóno ße roſmějo, až jo ſ tym młogego ſranił, a rownož teke žeden ſjawńe niz na ńogo ńepikaſcho, ga chowaſcho weto młogi ßwójo rosgońeńe we hutſchobe a młogi ße myßlaſcho: „Gjardoſcź pſchižo zeſto pſched padńenim, ńejuſkaj perwej, ńejžli ßy hugrał, žeńſka jo ßłabe ſtwóńeńe, a luźeza gluka jo wertata (hobraſchata). K Baruſchze pak běchu wſche pſchijaſne, wěžechu że, až wóna ße ſ tym ńewěliza, až jich wele ſa ńeju běchu, jo, wóni ſagrańachu ju we ßwójich hutſchobach, grońeze: Wóna ße hyſchcźi na žeń ńemyßli; gaž jeje góžina pſchižo, ga južo bužo ßebe ßwójogo hubraſch a ſtary Bartuſch ńebužo ße jeje wóli napſcheſchiwo ſtajiſch. Pſchi tom hobchowa kuždy nažěju; pſchetož Baruſchka hobchadaſcho ſ kuždym pſchijaſńe, tak až gaž něchten ſ ńeju ßam powedaſcho, móžaſcho ße myßliſch, až dźe wón bužo ten huſwolony, akli gaž wiźeſcho, až jo k drugim rowno tak pſchijaſna, chapjaſcho ta naźeja ſpadowaſch, abo ſgubi ße kradu.

Jano jaden młoženź, Bartuſchowy ßußed, kótaremuž běſcho po ńedłujko ſamrětych ſtaŕejſchych žywnoſcź pſchipadnuła, ak dźe ńeběſcho wełika, ale bywaſcho wót ńogo welgen mudźe a pilńe hobźěłana, ten jaden lubowaſcho Baruſchku ſwěrńe a jogo luboſcź běſcho tak zyſta, až ße wón ßam ſa ńedoſtojnego žaržaſcho, až by ße ſwažył, jej ßwóju luboſcź huſnaſch, rownož daniž Bartuſch daniž Baruſchka jogo ńeſanizowaſchtej.

Jaroſch, tak grońaſcho ße tomu pónižnemu Baruſchzynemu zeſcźowaŕeju, zujaſcho ße gluzny, gaž Baruſchka ſ nim tak hobchadaſcho ako ſ tymi bogatymi ßynkami, wóna pak mějaſcho k ńomu wězej dowěry ako k wſchyknym, jo, tak wele, aby wón jeje bratſch był. Jomu ße wóna huſkjaržy, gaž ße jej nězo ńelubego ſta, ſ nim hobradowaſcho, gaž we góſpodar-

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/14 Serbski Sorbisches institut Institut

ſtwe nězo we rěźe ńeběſcho, zož ńejo kſchěła ned nanoju ſkjarżyſch, wěźeza, až jo ẃelgen napſchißny, wót ńogo póžedaſcho pomoz we tych a drugich wězach a ſa to běſcho wóna teke ſaßej jomu zeſto k pomozy. Młogemu bogatemu dźe pſchiźe do myßli, až jo Jaroſch Baruſchzyny luby, ale pak ße ſaß myßlaſcho: „Wěſcźe ńeby kſchěła takego chudlaſa měſch!“

Baruſchka pak ße we wěrnoſcźi ſewſchym na žeń ńemyßlaſcho, jej ga ße ſdaſcho, až jo hyſchcźi źiſcho, až mußy hyſchcźi ẃele nahuknuſch. Takeje myßli pak běſcho togodla, až nan k ńej zeſcźej poẃedaſcho: „Žowcźo, ty mußyſch do měſta, aby ßwět póſnała, ja ſchi hobſtaram někake měſto, źož ſchi ńedeźe ńebuźo.“

Pſchi takem gronu běſcho Baruſchze pſchezej źiwńe hokoło hutſchoby, wóna ga mějaſcho teke póžedańe ſa tym, měſcźańſke žyẃeńe póſnaſch, ale jej teke běſcho ẃelgen luto, nana a to lube góſpodarſtwo a te lube towariſchki ſpuſchcźiſch, a zeſto grońaſcho ßebe: Kak budu ja ße tam ńeſchykowańe ſaźarźaſch! Tam budu ße mě ßmjaſch, ach, móžno, až budu ße ſe mnu waźiſch! Ale pak ſaßej pſchiſtaji: No, ſa to nězo nahukńoſch, a we měſcźe mußy weto teke rědne žyẃeńe byſch a lěto ga ńejo tak dłujke!

Bywaſcho naſyńe, we góſpodarſtwe chapjaſcho ße wſchykno gromadu póraſch; toſch, ras pſchi hoběźe, pſchi kótaremž góſpodař a zelaźiny tak ako pſchezej ſa janym blidom ßejźechu a Baruſchka wětſchy źěl na blido noßyſcho, grońaſcho góſpodař a nan Bartuſch: „Baruſchka! Ja ßom doſtał wótgrono ſ měſta, wóſtaj to gańańe a pſchezytaj jo how ſchyknym; wóno ga tak tſchochu ſchykných naſtupa!“ Baruſchka weſe to pißańe a zytaſcho:

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/15 Serbski Sorbisches institut Institut

„Luby wujk! Wasch list ßom dostał, ząž mě pschoßyscho, aby sa Waschu ząwku how někaku ßłużbu namakał. To jo sa mńo ząiwna wěz; ale mója manźelska jo mě groniła: Dokulž Bartuschowej ząwze na mytu ńelaźy, ale na kschutem wótschěgńeńu (hukublańu), ga zu ja ju ßama do ßłużby wesesch sa drugu jschpinu ßłużabnu. Ga zyńscho, kaž ße Wam spódoba.

Wasch kschajan*

Arthur Schlafitczeck.

Nasch zytań dŕe buźo to mě pschezytasch, ale Baruschze jo to schěźko pschischło; ga stanu stary Bartusch grońezy, až dej jomu list pokasasch.

„Kschizu mizu, grońascho wón, ja ńejßom sewschym hupytał, až jo to mě take pschegotowane, dokulž ßom wěźek, až jo ten list wót Sslawiczka.* Wěsch, to jo drugi ßyn bratscha twójeje ńabogeje mascheški. Jogo ßu na huschschu schulu dali, ząž jo pschawa schtuděrował, a něto jo, tak ako ßłyschymy, weliki kněs. No, to jo rědńe, až wón zo tebe do ßłużby wesesch, to ga ńebuźosch pla zusych, ale pla ßwójźby.

Wěŕ mě, Baruschka, ja schi rad s domu ńedaju, ty wěsch, až ßom dobry góspodař, a ßom wězej spóral k tomu, zož ßom do rukow dostał, a wěsch, až jo schi twója mascheška teke tak wele wóstajiła, ako ja mam, až s takim schi tŕeba ńej, na ßłużbu hysch. Ale rowno togodla, Baruschka, dokulž dejsch bysch ras doscź bogata góspoza, togodla zu, aby perwej póßłużyła, wóßebńe pak pscheto, aby nahuknuła, kak jo a ße wscho zyni we kněskich domach.“

* Kschajan = s togo ßamego kschaja. — ** Sslawik, po naschej rězy: ßylojik.

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/16 Serbski Sorbisches institut Institut

Baruſchka ße perwej ſazerweni a pótom ſblědnu, te żowki pak, ako to wiżechu, chopjachu płakaſch, mjas ßobu ßebe groneze: „Huboga Baruſchka, how jo naſcha dobra, luba góſpoſa, a dej ßłużyſch!“

„Ně“, groñaſcho mały gußaŕ, „dajo=liz wězej takich góſpoſow ako wóna, ga ńetŕeba hoblutowaſch, aż ßwět póſnajo.“

„Ale“, groñachu na to ſchykne, „na ßwěſche wele takich ńej, ak Baruſchka; gaby jano to lěto ſkeŕej mimo było, a wóna k nam ſaßej pſchiſchła!“

Skóro jo ße to we ßußedſtwe rospowedało, aż Baruſchka dej na ßłużbu do welikego měſta. Schakorak ßu luże wo tom powedali, tak ako ße to pſchezej ſtawa; młoga groñaſcho: „Jo jan kuli ten Bartuſch ſe ßwójim żowcżom zo! Wěſcże ße myßli, aż bużo w měſcże někaki prymz do ńeje ße ſalubowaſch!“ Druga groñaſcho: „Naſcha Katka ga jo teke tam a gaż ſtej byłej how pſchezej dobrej gromaże, ga bużotej tam teke. Tſchěſcha wěſcżelowaſcho gluku a ſtwórta ńegluku a ta pěta gotowaſcho tak, aby tomu nejlěpej roſměła a pſchida zo ßwójo ßmějuzy: „Ja ga by hugodała, ale ńok gódaſch.“ Tak a hynaz groñachu: „Jo zoſcho, Baruſchze bużo ße lażko ßłużyſch, gaż bużo pla ſchoty a ta teke ße ńeby niżi ſgubiła, ſchkóda jano, aż ńebużo něto zeke lěo pſchi naß, ja lěto móżo ße wele pſcheměniſch.“

Gólzy běchu teke togo měńeńa, a kſchajżu ße młogi nězo myßlaſcho, ale ńepikaſcho niz.

Baruſchka pak ße pſchigotowaſcho, kłażeſcho ßebe ſgła a draſtwu do lodki, a huběrańe ńeběſcho jej lażko. Pſchi tom kußu groñaſcho ßebe: „To by ße myßlili, aż ßom pſchoßaŕka, gaby ten lump ßobu weſeła a pſchi tom how by ſaßej gronili,

aż ßom wjelgen bejna a aż ße to ńeßłuſcha ſa ẏowcẏo na ßłużbe. Wóna ße teke tak ako wſche ẏowcẏa rady rědńe hoblekaſcho, ale weto młogi rědny kuß na bok ſzyni, ße bójuza, aż jo na ßłużbu pſcheliż bejny. Pſchi tom pak běſcho jej ſchěżko a młoga łdſa padnu ßobu do lodki.

Schykno, zoż běſcho we doḿe żywe, zujaſcho, aż dej ße Baruſchka huporaſch. Wóna jo była pſchezej dobroſchiwa k luẏam a teke k tomu němemu ſbóżu, něto pak ße ſdaſcho, ak by kſchěła doprědka ſchyknym ſ dobroſchu ſarownaſch, zoż ńebuẏo móz zeke dłujke lěto zyniſch. Kuždej krowe dawaſcho lěpej a wězej a teke tomu drobjaſoju a tym lubym gołbjam. Lědan, ten pjas, dŕe jo zuk, zo ße zyni a tak aby kſchěł ju hyſchcẏi pſchawe hupożywaſch, ńegibaſcho ße wót ńeje, ſa pětu gańaſcho ſ ńeju ſchuẏi ßobu abo laẏaſcho jej pſchi nogach. Domazne luẏe pak běchu we myßlach zeło pſchi ńej a wězej ße ẏeń rosdẏělena pſchibliżowaſcho, wězej ße góŕachu na ſtarego, aż to dobre ẏowcẏo do ßwěta wen góni, lezrownoż wěẏechu, aż wón to jano ſ luboſcẏi k ßwójej ẏowze zyni, aḱ dej ſa nim ras góſpoſa byſch na jogo żywnoſcẏi.

Pſchiże pětk a Bartuſch ŕaknu k ẏowze: „Kak jo, Baruſchka! Ssy=li gótowa, ga by witſche do měſta jěłej!“ Baruſchka wótgroni: „Ja ßom gótowa, nan!“ ale wjelikej łdſy ſtupiſchtej jej pſchi tom do wózowu. „Baruſchka“, grońaſcho nan, „mej jěẏomej k ſchoſche a ty wěſch, aż měſcẏanaŕe maju raẏi nězo dobrego ſe jßy, weſej něḱaḱu guß a kazku a pſchigotuj korbik butry ,twaroga a jajow a zoż takego jo!“ Baruſchka tomu deŕe roſmějaſcho, wóna běſcho wjelgen roſymne a rosglědne ẏowcẏo a aby to ned doprědka gronili, wóna běſcho wjele mudŕejſcha a lěpej nahuzona ako młoga naduta měſcẏańſka knežnizka. We

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/18 Serbski institut Sorbisches Institut

jßy běſcho młody dobry knĕs kapłan, kótaremuž běſcho Bartuſch duchne hukubłańe Baruſchki dowĕrił. To běſcho deŕe zynił. Baruſchka wĕžeſcho ŵele ſchogo a huſchej togo móžaſcho hyſchcźi ŵele hopſchimĕſch a doßegnuſch ſe ßwójim ńeſkaſonym, ńeſawĕžonym pſchirodnym zuſchim. Młoge knigły bĕchu jej deŕe ſnate, ale tak ako jeje huzabnik, tak bĕſcho teke wóna pónižna a ńeŵeliżaſcho ße žedńe ſ tym, zož by dejał po jeje mĕńeńu kuždy złowek wĕżeſch a roſmĕſch. Baruſchzyny duch bĕſcho jużo ſbużony, wóna ńejo mĕka jano žedneje móžnoſcźi a gójźby k tomu, ßwóje dary dalej hukubłaſch a hupožywaſch. Togodla bĕſcho we Baruſchze potajmne póžedańe ſa ŵelikim mĕſtom, lezrownož howaz tu ßamotnoſcź a pſchirodu lubowaſcho, ako burſke žywéńe ßobu pſchińaßo.

*

Ssobotu bĕſcho jużo ßłyńzko doloj. S twaŕeniſkow ŵeliſkego mĕſta huſtupowaſcho a ſchiſchcźaſcho ße ŵele luźi, jane na pſchechojźowańe, druge ſe źĕła duze abo ßebe ſpĕſchńe hyſchcźi nĕzo hobſtarajuze. Ssrĕź drogi jĕſdźaſcho ŵele ſchakoraſkich wósow a wósydłow, ale wóßebńe jaden ſchĕgńeſcho wózy ſchyknych hokołoduzych na ße. To bĕſcho wejßańſki wós ſ janym kóńom a janym ßedłom. Na ńom ßejźeſcho buć, niźi pĕſchźaßetlĕtny, deŕe ſeźaržany, tſchochu tłuſty a kſchuty, we janej ruze pſchegaz, we drugej kſchut a na jĕſyku zeło pſchihotowane „hej! źij! póraj ße! ſkoki zarnik ſkoki!“ Pódla togo zeło pogońujuzego buća ßejźeſcho źowcźo, na kótaremž teke po dłujkej zeły źeń trajuzej jĕſbe we wĕtſchu, ßłyńzu a kuću, a we draſtŵe a lapze pſches głowu wiźeſch bĕſcho, až jo to Bartuſch a Baruſchka, jogo źowka, kótaraž dej we tom ŵelikem mĕſcźe pla wujka

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/19 Serbski Sorbisches institut Institut

do ßłużby ſtupiſch, a ſ tych glědajuzych luźi by teke młogi rady wěźeł, źo to rědne źowcźo jěźo.

We ẃelikich měſtach jo wóßebna ſorta glědařow, kótaraž rědńe hugotowane ſtupaju a ße gibju ako we źiwadłu a na kuždu naglědnu żeńſku ńepſchiſtojńe huźeraju. To běſcho myrkańe na Baruſchku, takego ptaſchka ńeběchu jużo dawno wiźeli. „Gaby ten na lip ſaléſł!“ grońaſcho jaden a zož jo drugi a tſchěſchi pſchidał to ße ńedajo hupowěźiſch; niz nowego to ńeběſcho, taḱe rospuſchczone żorty ßu ńepléznym duſcham nězo tał pſchihuzonego, aż pſchezej, wſchuźi a ſchykne ſ nimi hokoło ße chytaju. Baruſchka ńewěźeſcho, zo tał na ńu glědaju a poglědnu na ße, hoglědnu ße na nana a na wós myßleza, aż dŕe niźi nězo we pſchawem rěźe ńejo, ale niz ńenamałajuza źiwowaſche ße takemu huźerańu ẃelgen; a ße nagléda bójeza ßchyli wózy dołoj a ńehoglědnu ße niźi wězej, jano nanoju ſchepnu: „Zo ga te tał na naju glědaju?“ Bartuſch pał ŕaknu: „Daſch glědaju!“

We tom pał ße wón ſpomńe, aż ńewě, kał dej jěſch. Wón huſta, huſchěgnu ſ ḱapße paṕerku a grońaſcho ḱ tym ał běchu jomu nejbliżej: „Njeby mogali mě hukaſaſch, źo jo ta a ta droga a ten a ten dom?“ Toſch běſcho ned wězej głoßow ßłyſchaſch, jaden ße źěŕaſcho tak, drugi hynaz, aż ńeběſcho móżno, ßebe ſ togo nězo weſeſch. Naßlědku, tu měſcheńzu ßłyſcheze, dachu ße ſchykne do ßmjaſcha a Baruſchka ßama ße takej głuposczi hutſchobńe hußmja; ale Bartuſch běſcho roſgoŕony a ſchwignu do ḱóńa: „Dalej“, ſadrě ße na zarnika a ten da ße do ſpěcha. Bartuſch jěźeſcho dalej, lezrownoż ńewěźeſcho źo; myßlaſcho pał ße: Zu pozakaſch, aż budu móz roſymnego

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/20 Serbski Sorbisches institut Institut

złowéka hopſchaſchaſch, ſ tymi how niz ńejo. To ßu jano ńerodne logany!

Ale tak aby jogo myßle hugodał, grońaſcho jaden ſ nich: „Njegorſcho ße, ja zu waß pſchaíve dowjaſcź až k tomu domoju.“ To běſcho młody muž, ſveliki a ſcźažny ſ pódłujkim hoblizom, ſ dłujkimi włoßami a deŕe wótwardowanym bukßom. Jogo głoß ſnějaſcho zyſcźe ńeſmuſchony a jogo glědańe běſcho dobroſchiwe ſchybałe. Baruſchze ße jogo pſchijaſna pomozniwoſcź ſpódobaſcho a wóna jomu pſchiſtojńe pſchaíve wótgroni. Bartuſch pak mrozaſcho zoło, ńegrońaſcho niz.

Te druge ſchwigaze pak žortujuzy wołachu: „Baruſchka, ńewěŕſcho tomu molaŕeju!“ Baruſchka poglědnu jomu do wózowu a wěŕaſcho jomu, pſchi tom poglědńeńu ße ſazerſveni, ńewěm, zogodla. Tomu pak ße wóna źiwowaſcho, až te wěźe, kak ße jej groni, chuźinka běſcho ſabyła, až na lodze ſtoj napiſzane „Baruſchka Bartuſchowa“. To pak běſcho jej lubo, až wě, zo ten pſchijaſny złowek jo, pſchetož jo ńedeŕe, gaž ßy ſe złowekom gromaźe, rownož tek jano na chylku, a ńewěſch ſe wſchym niz wo ńom. Baruſchka ſchepnu nanoju: „Wóno ße ńepſchißłuſcha až dajomej tomu knězoju pſchi wósu gnaſch, na wósu pak ńamamej wěz žednogo měſtka. Lěpej by było, aby ja ſ wósa holěſka a ſ nim póſprońe waß ſchła.“

Bartuſch ńewótgroni niz, ale da kóńoju huſtaſch. Baruſchka holěſe ſ wósa a źěſcho ſ tym młodym knězom, zož ße tomu ſvelgen ſpódobaſcho. Ten młody kněs pak běſcho ſchybałz, wón wěźeſcho deŕe tu bliźſchu drogu do teje gaßy, ale ako wiźeſcho, až to źowczźo ſ wósa leſe, a zo ſ nim hyſch, běſcho jomu lubej, aby ta droga dlejſcha była. Młody kněs pſchitłozy ße bliźej, weſe Baruſchku ſa ruku a tłozaſcho jej ruku. A Baruſchka po

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/21 Serbski Sorbisches institut Institut

ßwójim pónižnym huwěrnym nahuzeńu pótłozy teke jogo ruku, ſ zymž jo był ten młody kněs ßebe ßwójogo dobyſcha wěſty.

Baruſchka pak tu a drugu zerkwu a to a druge wóßebne twaŕeńe wiźeza, ße jogo hupſchaſchowaſcho, zo a ŕak? wótkul? ŕ zomu? a tak jo měł młody kněs doſcź powedaſch, aby jej na ſchykno wótgronił. Wón mějaſcho wjaßele na jeje pſchaſchańu a wóna na jogo wótgronach a tak chopjachu ße jeju myßli potajmńe makaſch. Baruſchzyna źěkownoſcź pſcheměni ße do dowěry a wón ſpuſchcźi pomału ßwóje hynakſche myßle a předweſeſche a měſto togo chopjaſcho jeje kněžniſki, wótwońony duch zeſcźiſch. Młody kněs běſcho ßam zełny ſmólony a pobity, ako taŕke pſcheměńeńe we ßebe zujaſcho, a pſcheto ße ńeźiwujomy, až jo naßlědku ŕ Bartuſchoju gronił: „How jo ten dom, ſa kótarymž ſcźo ße pſchaſchali.“

Baruſchku to ſchtapi, ako Bartuſch naßlědku ŕaknu:

„Stań!“ „Ach“, myßlaſcho ße, ŕak budu naju góŕej weſeſch?

Huſtaſche wóſa pſched domom jo kněni Sſławiczkowu wabiło ŕ hoknoju ſtupiſch a poglědaſch, zo tam jo. Wóna ned hugoda, zeji to jo wós. Wiźeſcho to ſtrowe źowcźo, pónižńe a zyſcźe hoblazone a myßlaſcho ße, až dŕe Bartuſch ńejo proſny pſchiſcheł, pſcheto póßka kuchaŕku a źowku dołoj, aby pomogłej, te wězy a lodku noweje źowki góŕej dońaſcź. Tej pak, wóßebńe kuchaŕka, ße mrozyſchtej, až dejtej tej, ako buźo jima ßłužyſch, pomogaſch jeje wězy góŕej póraſch. A kuchaŕka ße myßlaſcho we hutſchobe: To ga już budu ja jej ſarownaſch!

Schykno běſcho ſtajone a ſzyńone, źož jo dejako byſch a

Bartuſch ſtojaſcho ſ Baruſchku juž pſched gnadneju knéńu a pſched knéſom wujkom Sslawiczkom. Ako béſcho Bartuſch knéſoju Sslawiczkoju ßwóju twardu zélabnu ruku dał a ße huwitałej béſchtej, grońaſcho wón niźi tak: „Luby ſchéſchko! Dawno jużo ńejßmej ße wiźełej; ale ſawéſcźe! mjaſy tow-ſyntami by waß póſnał po ßwójźbe. Kak ſ nama jo pſchiſchło! Wy ſczo knés a ja ßom buć a ako gólza ßmej gromaźe grałej a dobrej byłej. Ten zaß ße ńejßom na to myßlił, až wam po ſtyrźaſchcźa létach to nejlubſche, zož mam, móju Baruſchku, do ßłużby pſchiwédu!“

Sslawiczek wótgroni na to: „Sawéſcźe, Bartuſch, réd-ne żowczo maſch (pſchitom pſchińe knés Sslawiczek Baruſchku ſa brodku), a ja ße naźéjam, až buźo pód knéſtwom mójeje manźelſkeje kuždy żeń luboßńejſcha; wéſch, Bartuſch, to how jo mója manźelſka, tej dej Baruſchka póßłuchaſch.“

S tym hobroſchi wón Bartuſcha k ßwójej żeńſkej, kóta-ruž ńebéſcho ten ſewſchym hyſchczi wiźeł. Ned grońaſcho Bar-tuſch: „Newſejſcho mě ſa ſło, gnadna knéni, až ńejßom waß ſewſchym wiźeł! Ži, Baruſchka a póſchkaj gnadnej knéni ru-ku!“ Tſchaſchyńe to Baruſchka zyńaſcho a gnadna knéni pſchi-ſtaji: „Żowczo, ty mußyſch pſchiſtojnoſcź hukнuſch, wy na ißy roſczoſcho górej tak ako źiwe, lezrownoż ßom pſches hok-no wiźeła, až ßy lédy do méſta pſchijéła, a jużo ßy ßebe fry-jaŕa ßobu pſchiwjadła. Chto to ten ſchwigaz ſ tymi dłujki-mi włoßami jo byk? Rédny gólz! No, ßłużabne żowki to-hynaz ńegotuju. Ja ga teke niz pſcheſchiwo tomu ńamam, jan gaž ße hokoło ńetope. Roſméjoſch, Baruſchka! Néto źi, ſeblaz ße a hopſchaſchaj kuchaŕku, zo maſch źéłaſch.“

Lezrownoż Bartuſch ſ knéſom Sslawiczkom ße rosgra-

ńaſcho, ga hußłyſcha wón weto te ßłowa a ćaknu: „Gnadna kněni, wódajſcho, witſche jo ńeźela, ja by ßwóju źowku rad po měſcźe pſchewjadł, wóna ńejo hyſchcźi we měſcźe była, ga pſchiwdajſcho jej witſche hyſchcźi proſny źeń.“ Kněni to pſchiwda, ale pſchiſtaji: „S proſninami ga ße žena ßłužba ńeſachopijo, ale daſch źo, pſchiſchcźo ßebe witſche po ńu, něto pak móžo hyſch ße ſ domaznymi hopoſnat.“

Baruſchka ſtojaſcho jużo ako na huglach, kuždе ßłowo ſdaſcho ße jej tak źiwne, kuždе ſchtapi jej do hutſchoby a we tej zuſbe, kótaraž ße jej ſdaſcho ako puſcźina, dejaſcho ße něto na ras ſ nanom roſdźěliſch, wóna padnu jomu hokoło ſchyje a ſaplaknu. Ale Bartuſch, rownożga jomu teke źiwńe teſchno běſcho, grońaſcho: „No! no! ſjěſcź ga ſchi how ńebudu.“ Gnadna kněni ned pſchiſtaji: „Boj ga ße waſcha źowka, až how ßu luźiźrazki?“ S tym ſebra ße Bartuſch gromadu a Baruſchka teke a kněs Sslawiczek ju ſagrańaſcho grońezy: „To ga ńejo źiw, gaž góle ße prěny ras we zuſbe zujo, ale Baruſchka, ty ga ńebuźoſch how pla zuſnych.“ „No, tſchentſchliſch ße ſ ńeju teke ńebuźomy,“ ćaknu na to gnadna kněni.

Bartuſcha to jużo ſchtapaſcho a wón ćaknu: „Pſchóßym waß, kněs Sslawiczek, móžoſcho mě how někaku bliſku kjarzmu hukaſaſch, źož by mogał ßwójogo kóńa ſtajiſch?“ Kněs Sslawiczek poglědnu na ßwóju žeńſku, ale ta ńekſchěſcho jogo roſměſch a ſawoła źowku, grońezy: „Pokaž how tomu mužoju do kjarzmy, daſch Baruſchka ßobu źo, aby wěźeła, źo wóſtańo; pſchiſchtej pak hobej ned ſaßej ßlědk.“

Schykne tſcho hujźěchu, Bartuſch ńepiknu duzy ßłowka ako jano kóńoju, Baruſchka teke mělzaſcho, hobej běſchtej pak doſcź do ßwójich myßlow ſabranej. Pſchiźechu ku kjarzńe,

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/24 Serbski Sorbisches institut Institut

Baruſchze žěſcho ſaßej na płaz; ale Bartuſch jej pſchigrańaſcho: „Žowcžo, buź roſymne!“ A to pomogaſcho, hyſchcźi wěžej pak hußmĕwkowańe teje ßobu duzeje žowki.

Baruſchka běſcho we kuchni a kuchańka chopjaſcho ju ſa towſynt wěžami hupſchaſchowaſch, wežeſcho ju do komory, žož budu ſchykne gromaže ſpaſch a žož maju ßwóju draſtwu, pſchaſchaſcho jeje, zo we tej lodze ma; Baruſchka ju wózyni a pokaſowaſcho a ſ wjaßelim ſapſchimĕ tu gójźbu a huſchĕgnu ſ lodki rědny pißany ſchantk groňezy: „Pſchoßym, weſejſcho to ako mały dar na huwitańe wóte mńo a rada zu ße wam teke dalej wótnamakaſch, ſmĕjoſcho=li ſe mńo ſcźerpnoſcź, pſche=tož ńejßom we nizom naſgoňona.“ A take nĕžo podari a groňaſcho Baruſchka teke k tej drugej ßłužabnej. S tym jo jima Baruſchka nanejmĕńej ten ras dozyniła a ſa to jej ako běchu ße ſpat lanuli, wſchake roskładowaſchtej, kak to how we dońe jo, chto knĕžy, kak ma ße ſaźaržaſch a tak dalej. Gaby ſchma ńebyło, by mogał złowek wiźiſch, kak jo ße Baruſchka młogi ras ſazerwenika; ale deŕe, až jo było ſchma, tej žowze by ße tomu ńenaſgoňonemu žowcźu hußmjakej.

Baruſchka běſcho tak pſchepoliona ſ myßlami, až ńamožaſcho hußnuſch, ako pak jeje młodoſcź nad ſtaroſcźami dobu a wóna weto hußnu, pſchiźechu źiwne zowańa a wósychu ju tam a how. Ako ßwitaſcho, wózuſchi wóna a po ßwójom nahuzeńu ſtanu a ße kſchajźu huhobleka a aby drugeju ńehubuźiła, ßed=nu ße ſcźicha na ßwóju lodku, weſe knigły, wót domu ßobu pſchińaßone a zytaſcho; tomu ſtawańu a tomu zytańu pak ße wózuſchonej žowze welgen ßmĕjaſchtej, groňezej: „Ty buźoſch ßłužyſch ſa pißmom a ße wĕ, až buźoſch kſchĕſch ßebe pla knĕńe ſa rane ſtawańe woßebne myto ſaßłužyſch!“ a ſ tym daſchtej

ße do wélikego ßmjascha. Baruschka běscho pobita a ńewěźescho, zo na to wótgroniſch, wóna jano knigły na bok położy a ſa chylku grońascho: „Wěſchtej, źowcźi, ja mam źinßa hyſchcźi proſny źeń a zu jen hupożywaſch, aby pſchatwe to měſcźańſke žyńwenie pósnała.“

„To bużoſch hyſchcźi doſcź pósnaſch,“ ßmějaſchtej wónej ße a chopiſchtej roskładowaſch, źo dej wſchuźi hyſch, zo hoglědaſch a naſgoniſch. „To ße wě, gaž ſ nanom pójźoſch, ńepożyjoſch hyſchcźi togo tſchěſchego źěła; no, pósdźej bużo lěpej!“

Baruſchka ſaßej ńewěźescho, zo wótgroniſch, jano to zujascho ſ bóloſcźu, až how ſ tymi towariſchkami ńebużo móz ße žedńe tak roſměſch ako doma ſe ßußednymi źowcźami; wóna zujascho, až jeje ßwět a ten ßwět tych tudy jo wélgen roſdźělny. — Tak chwataſcho k nanoju do kjarzmy a how wótpozynu jeje ſcźiſßona duſcha, jo, to pogłaźeńe zarnika by już pomogło, jeje myßl ſaßej hurownaſch.

Njeźela běscho. Nazo by ße Bartuſch a jogo źowka pérwej myßliłej nězli na zerkwju? Zěſchtej namſchu a pſcheglědaſchtej ßebe wéle zerkwjow a ta weleßera kſchaßnoſcź we tom nejwětſchem Bożem dońe pſchimaſcho móźe Baruſchzynego ducha. Jużo ta mań luźi we ßwěźeńſkej draſtwe ſwiga duch nad to ſchedne, pſchihuzone, kuždy ßwěty źeń ſda ße bejńejſchy; a to teke měſcźańaŕeju, kenž jo ſtawńe na wéle ludu pſchihuzony, kak akli wejßańſkemu złowékoju! Baruſchka, wiźeza ten wélizki rum, te ſcźažne ßkupy a hupinany wérch, zujascho, kak ße teke jej hutſchoba ſchyri a hupina ako Bóžy dom. A do takego, jużo něga ſnatego zuſcha pada tak milńe to žywe ßkowo dobrego pŕatkaŕa, tak do hutſchoby pada a tak ako błyſk roſbijo ſchykne marne prědweſeſcha a tak grějo ſtwardńone hutſchoby a ſaga-

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/26 Serbski Sorbisches institut Institut

ńujo ſchere mroki kſchěteje ßebelubоſczi. S pomozu togo żywego góŕuzego ßkowa pódnurijo ße złoẃek do dłymokoſczi ßwójeje duſche, żoż zujo Boga a ße zujo we Bogu. A kak makaju ße ſ takeju ſwigńoneju myßlu te ſuki orgelow a ſpiwańow, ako Bóżu ßkużbu pſchewożujo! We takich wóßebnych wokognuſchach pósnawa złoẃek ſe ßwójim zuſchim, zo jo módlitwa a nabożnoſcź. Tak běſcho teke Baruſchze, a ako běſcho jużo dawno ſ zerkŕve hujſchła, běſcho jeje zeła duſcha hyſchczi kradu do ße pódnuŕona, tak aby tam ten nutſchikowny ßwět był mózńejſchy ako ten wenkowny, kótaryż wózy a ßmyßle wabi. Naßlědku ſchak dobywaſcho ſaßej ten wenkowny ßwět. Bartuſch ẃeżaſcho ßwóju żowku po měſcźe, ale ńewěżaſcho ßam żo a kak, chójżaſcho jano ſa drugimi. Baruſchka pak by ße rada ſa tym abo drugim pſchaſchała, ale ńewěŕaſcho ße, a nanoju jo ße hyſchczi méńej kſchěło, luże ſ pſchaſchanim ſażarżowaſch.

Na gluku namakaſchtej ten dom, żoż běſcho Glawßoja Katka, ako běſcho ſ jich wßy, we ßkużbe. Katka běſcho jużo dwě lěſche we měſcźe a źinßa mějaſcho rowno teke proſny żeń a mějaſcho ẃeliku wjaßełoſcź, aż móżo ße ſ lubeju Baruſchku pſchechojżowaſch. Něto ße wě, aż bywaſcho wjaßołe. Bartuſch kaſaſcho Katze, aż dej ſ nima ßobu hyſch ße hochłożit. Mudra Katka da ned do rady, aby ßebe jěź a piſche na ſchakore měſtna roſdźělili; how nězo a tam nězo, aby tak ſchykno wiźeli a hupożywali. Ga zyńachu wſcho ſa jeje radu. Baruſchka mějaſcho doſcź k hobźiwowańu we tych rědnych ſagrodach, żoż luże pſchi ſgromadnem jěźeńu a piſchu a roſgronu ßejźachu. Katka jej ẃele roskładowaſcho, zomuż Baruſchka zeſto ſ głowku wijaſcho. Ako pak Baruſchka ße jeje kſchajźu pſchaſchaſcho: Katka, ja ſchi pſchoßym, groń mě, zo te brylate kněſe tam tak na naß glě-

daju a zeſczej hokoło naß hobchojżuju?“ ga ßmějaſcho ße Katka a ſchěpnu: „Luba Baruſchka, ty dŕe ńewěſch, aż ßy welgen rědna a ſtrowa a kſchuta, a pſcheto ße te kněſe myßle, aż by była dobry kuſk ſa nich a to ße jużo doprědka hobliſuju. Ty ńewěriſch, Baruſchka, kak how te kněſe tomu roſměju, take ńenaſgońone żowcża, ſe jßow pſchiduze, ſawjaſcż, ako mej ßmej. Bog naju ſwarnuj pſched nimi a pſched babami, ako jim take huboge hopory łoje. Ach, ja by mogała ſchi groſne tſchojeńa huliżyſch!“

Baruſchka ße zeła ſazerwěni; niż jano dla togo wótgrona, ale wóßebńe dla togo, aż mjas tymi huźěrazymi knězykami teke togo mólaŕa wiźeſcho, ako běſcho jeju zora pſchewożił.

Wón dŕe żaržaſcho ße nejpſchiſtojńej mjaſy nimi, ale ſdaſcho ße tak, aby te druge jomu ſ hußměſchujuzym chwalenim Baruſchku pokaſowali. Ga zyńaſcho Baruſchka, aż jo ſ nanom a towariſchku wót tud pſchiſchła a źěchu howaz niźi; ale ńetrajaſcho dłujko, toſch běſcho je teke ten Włoßaty (tak jogo dla jogo dłujkich włoßow poměnimy, daniż jogo pſchawego měńa ńeſgonimy) namakał, zoż běſcho Katze źiwńe a ſajimńe, Baruſchka pak ße na to góŕaſcho.

Katka da jima do rady, aby wjazor do źiwadła ſchłej, lezrownoż mußaſcho ßama ten wjazor doma byſch dla ßwójich kněžnych. Jano dowjaſcż jeju tam móżaſcho. Toſch naſta ſa Baruſchzyny ſbużony duch wóßebna chylka, kakejež ńeběſcho doněta we ßwójom žywěńu hyſchcźi póſnała. Sa ńeſmolone zuſche, ſa ńeſkaſonu hutſchobu, ſa ńeſmuſchonu myßl taka ſgromażona kſchaßnoſcż wſchogo humětſcha, ako ße we źiwadle pódawa, to pſchehuſchujo wſchykno druge, zoż złowěka wabi. Toſch hobźiwujo tu kſchaßnu twaŕ, to nutſchikowne hugotowa-

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/28 Serbski Sorbisches institut Institut

ńe, źož ſtej rěſbaŕ a mólaŕ ßwójo huměſche pokaſałej, ḱſchaßne ſuki gerzow a głoße ſpiwaŕow, tu bejnoſcź luźi a na jawiſchcźu ten hobras ſe žyńveńa, aḱ ße tam ḱſchaßńe pſchedſtaja. To wſchykno ſwiga złońveka, kótaremž jo to nězo nowego. Móžomy ße myßliſch, kaḱ jo Baruſchzyny duch to ſ wjaßelim póžywaḱ a ße hochłožił.

Napſcheſchiwo Baruſchze ſ naſdala ku ſcźěńe pódpręty ſtojaſcho młody muž, ſcźažny, ſ dłujḱimi włoßami a bukßam, ḱótaryž paḱ ſewſchym na źiwadło, daniž hokoło ße ńeglědaſcho, ale mějaſcho, taḱ aḱo ße ſdaſcho, wóßebne wjaßele nad tym, kaḱ Baruſchka wſchyḱno hobźiwowaſcho. Wón wiźeſcho kuždegnuſche na Baruſchzynem huwěrnem hoblizu. Baruſchka běſcho jomu źiwadło. To běſcho ſaßej naſch ſnaty mólaŕ.

Chto hugodajo, lez jo na Baruſchḱu glědaḱ jano aḱo mólaŕ a humětź, abo lez jo jogo hyſchcźi druge póžedańe ḱ tomu gnuło? Na jawiſchcźu běchu kuß dohujgrali, ſapowěſḱ padnu, Baruſchka glědaſcho hyſchcźi kradu ſabyta ſa tymi ße minuzymi hobraſami we ßwójich rosdroſcźonych myßlach, Bartuſch paḱ napominaſcho ßwóju źowku, grońezy: „Žarž ße ku mńo, až ße ńeſgubimej, we takej kopizy jo to lažko móžno.“

Stupiſchtej ßobu do togo ſchiſchcźańa; ḱſchuty Bartuſch dŕe gótowaſcho ßebe drogu, ale tſchaſchywa Baruſchka běſcho ſḱóro wóttergńona a ſpěſchńej ße Bartuſch doprědka tłozaſcho wěžej wósta Baruſchka ßlěſy taḱ aḱo chrapka pſchi bŕoſe ße dłujko hobraſcha, ńežli ju ſchěgńeza wóda ſapſchimějo. Bartuſch běſcho już wenzej prědku źiwadła, Baruſchka hyſchcźi nutſchi, jo, wóno ße ſdaſcho taḱ aby ſchybaḱa wóla ḱ tomu pſchipomogła. Daſch jo było kaž jo ḱſchěło, aḱo běſcho Baruſchka na ras ßama a ße ſ tſchachom ſa nanom hoglědowaſcho, ga ſto-

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/29 Serbski institut Sorbisches Institut

jaſcho naſch ſnaty Włoßaty prědku ńeje a grońaſcho jej pſchijaſńe, až zo ju pſchewożiſch. Zo jo było toſch howaz zyniſch, ako ße žěkowńe do jogo cuki ſapowěßyſch a ße jogo luboſczíwoſczi powdaſch. Mólař žaſcho, až buźo jomu lažko, nana namakaſch, a kſchěſcho ße ſ Baruſchku ned do drogi na pſchawizu hobroſchiſch, ale Baruſchka jogo rědńe pſchóßezy a ſ mózu na tom měſcźe prědku źiwadła žaržaſcho, deŕe wěźeza, až buźo nan ju how pytaſch. We tom ße ńejo móliła. Lezrownož Włoßaty wſchakorak hopytowaſcho ju wót hoglědowańa ſa nanom wótporaſch, hupyta wóna nana weto, kak ſa ńeju pytaſcho. Bartuſch žěkowaſcho ße Włoßatemu, ale pſchiſtaji ned, až ńejo něto wězej tŕeba, aby ße we ńeju ſtarał. Naſch Włoßaty pak grońaſcho, až ńejo deŕe ſa zuſnych, we tak ŵelikem měſcźe wjazor ńeſnate drogi a domy pytaſch a — pſchiſtaji k tomu: „Ja du tak a tak tu ßamu drogu; ga pſchiwdajſcho mě, aby ſ Wami ſcheł.“

Na to ńamožaſcho Bartuſch niz groniſch, pſchetož běſcho teke Baruſchka ſpěſchńe hugroniła: „Ah! to ga ße rědńe gózi“.

Ga žěchu gromaźe. Bartuſchoju ſdaſcho ße ta droga ŵelgin dłujka; ale Włoßaty mějaſcho telike powědańa, zo jo ße how abo tam we hokolnoſczi tenzaß abo ras ſtało, a zo ße hyſchcźi něto ſtawa, až jo Baruſchze ten zaß ŵelgin ſpěſchńe a rědńe pſchejſcheł. Naßlědku ſeſpiwa wón hyſchcźi rědnu ariju, pſchi zomž jo měła Baruſchka ſtaroſcź, aby ße nichten dla togo głoßnego ſpiwańa ńehobſchěžkał a nan mórzaſch ńechopił. Ten pak běſcho we wěrnoſczi jużo radńe ńeſcźerpny a ſchybały Włoßaty wěźeſcho, zo ma zyniſch a hubra ßebe něto naßlědku tu nejkrotſchu drogu. Něto běchu ned pſched Sslawiczkojz domom. Włoßaty tłozaſcho Baruſchzynu ruku; Baruſchka ße ßłodko žěkowaſcho, a Bartuſch pſchiſtaji: „S Bogom!“

Drugi źeń jěžeſcho Bartuſch domoj. Baruſchka wósta we ßłužbe. Kak jo Bartuſchoju było, ak jo domoj jěł, to dŕe hugodajo kuždy pónižny, ale zeßny a pſchi tom tſchochu ſamožny nan, ak ma janu ßamu źowku. A kak Baruſchze jo pſchi roſdźěleńu było, móžo ße kuźde ſroſczone źowczo myßliſch, kótarež dŕe jo ße we žywjeńu rosglědako, ale ńej hyſchczi niz naſgoniło, ße ńewěſte zujo a wſchake górkoſczi ßłužabneg žywjeńa doprědka zujo. Baruſchka wěźeſcho, až jo bogata doſcź a až ńejo jej tŕeba ßłužyſch, ale jej ße ſdaſcho, až mußy tu drogu hyſch tak ako jo to nałog a nahuzeńe.

Baruſchka běſcho pózcźiwa, pilna, pſchijaſna a mějaſcho tak wſche dobre pózynki, žeden źiw, až ße kuždemu ſeſpodoba, chtož běſcho ju bliźej pósnał; ale gjardoſcź a ßebeluboſcź ſadora takemu bliźſchemu hoposnaſchu a ſpódobnoſcźi. Zo ße gjarda kněni we to ſtara, zo ße we hutſchobe ßłužabneje źowki tſchoji? Gjarde ga ße pſchezej myßle, až niźſchy lud ńama ſewſchym žednogo zuſcha. Sse wě, až jo była kněni ſ tym ſpokojom, zož Baruſchka zyńaſcho a kak ße ſaźarżaſcho, roſměj: jeje ſpokojnoſcź běſcho ſ togo wiźeſch, gaž ße ńewaźiſcho, zož pak ße teke zeſto doſcź ſtawaſcho, gaž běſcho gnadna kněni towſynt wězkow dla ńeſczerpna. Baruſchzyna hutſchoba, hutergŕona ſ domowiny a daloko wót pſchijaſchelſkich hutſchobow, běſcho tak luboſczi pótŕebna ako płuzam ßłuſcha powětſch a wózam ßwětło. Wóna pytaſcho how nowe ſbliźeńe a pſchijaſchelſtwo. Ale pytaſcho pódermo. Ras kſchěſcho gnadnej kněni ſchoſche ßwóju wjaßeloſcź nad nězym hugroniſch, zož běſcho ju ŵelgen doßegnuło, ale gnadna kněni wótpokaſa take naſchyjukaſeńe „niſkego źowcźa“. Baruſchka ße poléknu tak aby ſ lodoweju wódu pólata była a jeje duſchzyzka huchowa ße we

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/31 Serbski Sorbisches institut Institut

jeje pſcheżěßonej hutſchobe zoż běſcho jano na ſazerwěńeńu jeje hobliza wiżeſch. Weto pak ße wóna hyſchcźi ras ſabu a huſkjarży ſchoſche ßwóju ſtyßnoſcź, to ße wě, aż ta jo ju ten ras hyſchcźi górej wótpokaſała a dokulż jo ße to wótpokaſańe ſ wólu pſched drugimi ßłużabnymi ſtało, ga běſcho to poßromańe hyſchcźi wětſche a dokulż jo póßromany złowek ſamolony a to a druge hopaki zyni, jo ße ſtało, aż teke Baruſchka ße we tom zaßu ńejo deŕe ſażarżała a jo ße zeſcźej ſaposdźiła, dla zogoż jej kněni welgin humjatowaſcho a druge żowki ju draźńachu a hußměſchowachu. To běſcho witana gójźba ſa Baruſchzyne towariſchki, něto mózachu ße pſchatwe na ńej hutſchěſcź.

A zogodla wóni dobrej Baruſchze gramowachu? Wóna jim ſ nizym ńeſadoraſcho, ale żoż jano mózaſcho a ßmějaſcho, zyńaſcho jim wſchykno k wóli. Ale glěj, rowno dla togo, aż běſcho jim k wóli jan tak daloko ako ßmějaſcho, rowno dla togo jej gramowachu. Baruſchka ńamożaſcho jich rospuſchcźone żywěńe ſa kněninym kſchěbjatom chwaliſch a młogi ras jim wóna to rowno wen porokowaſcho, pſchetoż by grěch był, gaby mělzała.

Snate jo, aż jo zeßny złowek ńezeßnym a rospuſchcźonym pſchezej napſcheſchiwny abo ſadorny a jo jomu pſchezej ako němy porok już jano pſches to, aż jo hynakſchy. We Sslawicźkoja dońe běſcho teke fryjna ßeſchelniza (amma), wót kótareješ běſcho ße ned wót ſachopenka Baruſchzyna hutſchoba wótchylowała, ale wóna mějaſcho ſ ńeju ſcźerpnoſcź. Skóro pak jo ſgóniła, aż to ſ teju tak ńeběſcho, ako běſcho wóna ße myßlika. Ras grońaſcho kucharże nězo wo tom, ta pak hupowěźi to ned tymi drugima a gótowaſcho ßebe weliki ßměch ſ tym „głupym burſkim żowcźom“, tak grońaſcho, ako takim wězam ńe-

roſmĕjo, a wóna pſchiſtaji: „Ty dŕe ńewiźiſch, kak ma ßo taka ßeſchelniza deŕe, ta doſtawa ſa mjaßez wĕzej ſa niz, ako ty ſ twójeju zeßnoſczu ſa zeŀe dłujke lĕto pſchi pilnem źĕle. Tej jo ße to ſawĕſcze deŕe raźiło, aź jo mogała byſch tſchi lĕta ſaßobu ßeſchelniza.

Wót togo zaßa bĕſcho ta ßeſchelniza Baruſchze napſcheſchiwna, pſchetoź jeje ſaźaržańe bĕſcho teke ẃelgin ńeßromne. Kuchaŕka pak Baruſchku zeſczej napominaſcho, aby weto teke naßlĕdku ras ßwóju głupu burſku huzbu, ak jo ßebe ſe ißy ßobu pſchińaßła, ſabyła a ße ſaźaržała tak ako mĕſczanaŕka. Baruſchka pak jĕßno wĕźeſcho, kake ſaźaržańe ſ tym jo mĕńone. Knĕni bĕſcho napſchißma a ńeſcherpĕſcho, aby źowki lubkowali tak aź by wóna to wĕźeła abo wiźeła. Ga zyńachu wóni to kſchajźu pſched ńeju hyſchczi góŕej a ẃeźachu rospuſchczone žyẃeńe ſe ßwójimi ẃeleßymi lubowaŕami. Wóno dŕe ße ſdaſcho, aź te lubowaŕe wĕzej te ßchowane dobre kuſki a te kſchadńone knĕni pſcheraźiſch. S tym ale jo ßebe Baruſchka to gromaźebyſche polĕpſchyła! Źoź jan te babiſka ju dŕaźniſch a jej ſadoraſch móźachu, ga zyńachu to, a gójźby mĕjachu k tomu doſcź, pſchi źĕle, pſchi jĕźi a hyſchczi pſchi ſpańu we janej póſtoli; togo góŕeńa a draźńeńa ńebĕſcho žeden kóńz; Baruſchka ńewĕźeſcho, ſ zym ße hoboraſch pſcheſchiwo jich gruboſczi a ńerĕſchnoſczi. Gruboſcź jo groſna broń na mĕrnego a póznego złoẃeka.

Baruſchka ſcherpĕſcho a ńemĕjaſcho nikogo, pla kogoź by mogała ße hobſchĕžkaſch. Ssromaſcho ße, to nanoju pißaſch a ßromaſcho ße teke pſched Katku, kótaruź teke ẃelgin rĕdko wi-

źeſcho. Jano gaž móžaſcho ße kſchajźu hupłakaſch, běſcho jej laſchcźej. We ſchyknom bywaſcho wót drugich pſchikrotſchowana, ale to jej tak ńeboleſcho ako ta ſła wóla, ſ kótarejuž kuchaŕka ńehopſcheſtawaſcho, ju nuźiſch; wóßebńe, gaž jej na dŕažńeńe jěź na blido ſtajaſcho, kótaraž by jano ſa pßa dobra była. Baruſchka wóſta lubej pſchi ßamem klěbe; ale ako ras pſchi takem wótźělowańu rowno kněni we kuchni běſcho, ńeſeźarža ße Baruſchka wězej, pſchimě talaŕ a ſ łdami we wózyma pokaſa jen kněni, aby wiźeła kak kuchaŕka ſ ńeju měni. Ale měſto aby gnadna kněni na ńen poglědnuła chopjaſcho wóna pakoßnoſcź a hobežranoſcź porokowaſch; na zož, ße wě, jo kuchaŕka Baruſchku hyſchcźi ſłóſtńej hußměſchowała, ako kněni ſ kuchńe běſcho. Baruſchka teje jěźi wězej ńedoßegaſcho a kuchaŕka pſchi gózbe teke ńeſkomźi, to tej kněni powěźiſch, ale roskładowaſcho to tak, až to hobtſchencźlone žowcźo to jano zyni, aby kněžnych ßromoſchiſch mogała, dokulž ßebe kſchajźu dobre kuſki kupujo. S tym ſpódobaſcho ße gnadnej kněni, ße hyſchcźi na Baruſchku rosgoriſch. Wót togo zaßa mějaſcho kuchaŕka hyſchcźi wězej mózy nad Baruſchku a ta ńamožaſcho gnadnej kněni južo wězej ſewſchym ſ nizym k ſpokojnoſcźi hutŕefiſch.

Tak ńeběſcho ßebe zuſchiwa Baruſchka tych górkoſcźow ßkužabneg žywjeńa pſchedſtajała. Wóna jo měła doma teke žowcźka k pomozy a teke muſke zelaźiny, ale žedńe ńejo wiźeła, až by było jadno wót drugich pſchikrotſchowane a ßlědk ſtajone. Sse wě, až jeje nuźona hutſchoba pſches to hyſchcźi wězej na to žywjeńe doma ſpominaſcho, žož jo wóna kněni była. Gaž tak we nozy płakuzy na ßwóju nětejſchnu bědnoſcź ße myßlaſcho, ga ſebra ße na ßlědku gromadu, hutrě ßebe łdſy a grońaſcho ßebe we ßwójej hutſchobe: „Lěto ńejo niŕernoſcź, zu ſcźerpńe

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/34 Serbski institut Sorbisches Institut

ſchykno ńaſcź ſ Bóžeju wólu, Bog mě ſpytujo, gaby jano była ako doſtojna namakana!“

Taka běſcho na kóńzu pſchezej jeje módlitwa pſched hußnuſchim. Drugi žeń pak, gaž běſcho ſ dobreju wólu ßwójo žěło ſachopiła, roſboli jej hutſchoba pſchezej ſaßej až do wjazora. Na wónaki žeń ńeda pilne žěło jeje myßlam tak ŕele měra, aby ße wót ſchańeje kſchiwdy ſaßej hurownali, ale na ńeželu wótpołdńa, gaž běchu ſchykne na ßwóje wjaßele hujſchli a wóna ßama doma ſaſtojaſch mußaſcho, ga myßlaſcho ße pſchańe na ßwóju domowńu. Kak to jo było wjaßołe na ńeželu mjaſy ßwójimi pód lipami pla nanowego doma, kak te gólzy k ńej glědachu, lez ńeby někake ſnańe, jeje pſchichylnoſcźi huglědali, a kak te lube žowcźa ße k ńej ſchiſchcźachu! A how — dalej ńamožaſcho ßebe tych domaznych hobraſow pſchedſtajaſch, pſchetož ńeſdaſche jej hutſchobu pſchemožowaſcho a ŕdy ſkózychu jej do wózow pſchi takem ſpominańu. Ale we młodej hutſchobe ńamožo tužyza dłujko knežyſch, gaž běſcho Baruſchka ße tak hupłakała, ga ſmognu ße ſaßej, ßebe grońeza: „Zo płaſch? Sa tſchi ſtwórt lěta ga bužoſch licha“, a we takich chylkach ſakſchě ße jej ſpiwaſch, a do ſpiwańa hula ſchykno ßwójo zuſche.

Saßej minu ße tužny tyžeń a to maluczne nužeńe ſpinaſcho Baruſchzynu nadobnu hutſchobu. Welike bóloſcźi ſńaßo dobry, nabožny złowek laže ako ſcherſcheńſke ſchtapańe drobnego, ſchednego, ſłoſtnego nužeńa. Janu nažěju a wjaßeloſcź pak jo te dny měła, tu pſchiduzu ńeželu běſcho na ńej rěd ł hujžeńu wótpołdńa, ſchykno jo hurěſchone — a Baruſchka zyſta hugotowana lěſchaſcho ku Katuſchze. Jeje droga wěžeſcho ju mimo domu, žož bydlaſcho młoda žeńſka ſ jeje wßy; ta mě-

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/35 Serbski institut Sorbisches Institut

jaſcho ſa złowjeka wóſkaŕa, ten běſcho, tak ako ßo groňaſcho, doſcź ſamožny. Ta kněni běſcho łoni doma pla ßwójich pobyła a pſchi tom běſcho teke k Bartuſchojzom ſajſchła a tak ako ßo ſdaſcho, jo ßo jej Baruſchka wjelgen ſeſpodobała, pſchetoż běſcho ju wjelgen huchwalowała a jej łagoźeła. Baruſchka měńaſcho, aż jo jeje winowatoſcź, k ńej hoglědat hyſch, gaž ma něto wjeleßnych góźinow zaßa. Chwatajuzy gnaſcho po ßchodach góŕej, pſchetoż ſchěſcho to wotpołdńa hupožywaſch. Jużo měſchczańſke bydleńa ſnajuza wěźaſcho, aż ſnate ßlěſy pſches kuchńu du a tak ſaſtupi teke wóna do kuchńe, pſchigroni ße tam tej źowze towariſchze a pſchaſchaſcho ſa kněni Dorotku. Ale źowka jej wótgroni: „Miloſcźiwa kněni ma góſcźi;“ we tom pak ſtupijo kněni Dorotka do kuchńe, nězo pſchikaſujuza. Baruſchka gnaſcho jej napſcheſchiwo, aby ju póſtrowiła, ale kněni Dorotka, kótaraž wěźeſcho, aż Baruſchka jo na ßłužbe, hobaraſcho jej ſ jadneju ruku, ſ drugeju pſchikaſowaſcho tej ßłužabnej a pótom pſchiſtaji: „Luba Baruſchka, źinßa ńeßmějoſch móju Liſu wótźaržowaſch, pſchiź drugi ras, gaž ſmějotej hobej zaß“, a ſ tym ſazyni źuŕa ßlěſy ße. Baruſchze ſtupichu łdſy do wózowu; togo ńeběſcho ße naźała, pſchetoż teke pótom, gaž złowjek doſtojnoſcź ſa ſamožnoſczu waży, ńeby kněni Dorotka doſcź měła, aby mogała ße nad Baruſchku hupinaſch.

S łdſami we wózyma pſchigna k lubej Katuſchze; ta pak ńeßmějaſcho źinßa wen hyſch. — S krotkim hobſamknu Baruſchka groňezy: „Ja ſchi, Katka, pſchi źěle pomogu, jano mě pſchiwdaj, aby ße pſchi tebe huſkjaržyła“.

Katka ju hupoſchka, hutſchobńe pſchaſchajuza: „Zo ga ſchi jo, mě ga ße ſda, aż maſch hupłakanej wózy!“

Baruſchka hulizowaſcho, kak jo ße jej pla kněni Dorotki

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/36 Serbski institut Sorbisches Institut

ſejſchło a pótom huſkjaržy jej tu wéleßeru kſchiwdu, ako pla ßwójich kněžnych naſgonijo. „Myßlij ße, Katka“, žaſcho mjaſy drugim. „Naſche žiſchi maju mě raži, a žož mogu, tłoze ße ku mńo; myßli ße, ako naſcha kněni to ras wiżeſcho, ſadrě ße na žowczo ako pſchi mńo ßejżeſcho:

„Fyj, pla žowki ßejżeſch!“ A drugi žěń na to, ako běſcho gólz ńewěm zo wélikego ſawinował, pſchiwěże jogo kněni k nam do kuchńe, ako rowno hobedowachmy a groñaſcho: „How jo žinßa twójo měſto!“ Pſchi tom da ße Baruſchka do płaza, až jo góle zeßnych ſtarejſchych a bywa ſa taku žaržana, ſ kótarejuž gromaże jěſcz dej byſch žiſcham ſchtroſa.

Katka, wſchykne Baruſchzyne hobſchěžkańa ßłyſcheza, póſchkaſcho jeje rědnej wózy, něto hupłakanej a groñaſcho: „Baruſchka, ńeběŕ ßebe tych wězow k hutſchobe a buź roſymna, žěkuj ße Bogu, až ńejo ſchi pótŕeba, pla drugich luži kłěb pytaſch; gaž pak weto we ßłużbe ßy, ga hukni ſ togo, kak ße ſ hubogimi žowkami hobchada, aby ty ako góſpoſa ras ſe ßwójimi želažinami hynaz hobchadała. S drugego boku pak wěſch juž ßama, kak młoge žowki ße ńewěrńe a ńepozcźitńe ſažarže, až ńejo žiw, gaž kněni ßwóje žiſchetka wót nich pſchez žarży; ty, luba Baruſchka, ńeßmějoſch wſchyknogo tak po ßebe ßamej měriſch. Ja pak ſewſchym ńepręju, až we wóßebnych kněſkich domach ße zuſchiwemu žowczoju góŕej ßłuży, ako we někakim drugem měſczańſkem doñe.

Ja, glědaj, ńamogu ße hobſchežkaſch, aby była mója kněni, kótaraž jo zeßna mejſtarſka žeńſka, gjarda pſcheſchiwo mě; ja dŕe mam wéle žěła a ſchěžke doſcź, ale kněni žěła ſe mnu, a ńejo=liz młogi ras wéle we ſchkle, ga jo to weto ſa wſchykne tam, pſchetož ńežarży mě tak, aby jim rowna ńebyła, ja ßłuſcham ßobu k ßwójžbe.

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/37 Serbski institut Sorbisches Institut

Ja schi lutuju, Baruschka, ale na twójogo nana ßo górim, až jo schi na ßłužbu dał. Wón jo dejał schi pla někakeje zeßneje ßwojźby pschebytk a jěź na lěto sa pśeńese hobstarasch a by mogała chójźisch do někakego wětschego měsczańskego domu, aby waŕeńe a teke wschake druge žeńskeze źěła, ak hyschczi nesnajosch, nahuknuła a s tebe gótowa góspoša była. Kótaraž ńehumějo ßama sgótowasch, ńamožo teke hukasowasch. Ale tak ako něto ßy, ße jano matrujosch a niz ńenahukńosch, jo, hyschczi by mogała lažko ße wschakemu słemu pschihuzysch, gaby tomu pschichylna była. Ale togodla, lube źowczźko, wězej ńepłaz, troschtuj ße s tym, až lěto ńejo nimernosćź, abo napisch to nanoju a groń jomu, kak dej ße sa tebe lěpej hobstarasch.“

Baruschka pak wótgrońascho: „Och Katka! Bog wě, zo by ße nan myßlił, ty ga wěsch, až to jo hu naß ßromota, gaž źowczźo hyschczi lěta na janom měsczźe we ßłužbe ńehuźaržyjo. — Wóno ße lažko groni, ale to lěto jo pscheto dłujke; ja ga ße kuždy źěń wschakorak troschtuju, ale hutschoba ńozo bysch rosymna a ńedajo ße se žedneju nažěju hobtorisch.“

„Baruschka“, ŕaknu na to Katka, ßwóju ruku dowěrńe na jeje rańe położezy, „ja zu schi nězo razísch, ale ty ńeßmějosch ße rosgorisch, nězli dohupowědaju. — Ja ße myßlim, až by było deŕe, gaby ßebe pschawego lubego pytała; wěŕ mě, tak namakajo hutschoba nejwětschy troscht, a pla lubego ße źowczźoju zaß rědńe miño, a zeły tyźeń ma hutschoba ńekake wjaßele s teje ńeźelskeje luboscźi, a rownož ße howaz teke dosćź schěžko schło, złowek to lažej śnaßo. Zo tomu gronisch, Baruschka?“

Baruschka běscho ße sapyrika a pótom ße tak tschochu wót-

tergnu: „Ja ſchi pſchoßym, ńeměj mě k ßměchoju; ǵo by ja zuſa woßoba lubego namakała?“ —

Katka ße hußmja, grońeza: „Ty ǵiſchko, we to ße ſtaraju janǵeliki pſchi kuždej gójǵbe, ǵožkuli ße niǵi rědne ǵowcźo pokažo, take ako ty ßy, a wěſcźe ße ńemolim, gaž gronim, až dŕe jo južo młogi ſe ſalubowanym wokom ſa tebu poglědał.“

Baruſchka ße ſazerŕveni hyſchcźi wězej a ǵaſcho: „Zo ty ße myßliſch, Katka, to dŕe by dejała niǵi něakemu złowekoju na ſchyju lěſchiſch, wo kótaremž ſewſchym niz ńewěm, zo abo kak ſ nim jo? Naßlědku dŕe by mě hyſchcźi ſtaw fryjneje ßeſchelnize huchwalowała?“

Nad takim ńerosměſchim pak ße Katka pogorſchowaſcho grońeza: „Baruſchka, ty dŕe mě ſnajoſch, aby wěǵeła, až ńok ſchi niz ńeßłuſchnego raǵiſch, a ja ſnaju tebe, až ſchi niz ńedobrego ńeraǵim.

Rosymne ǵowcźo wě wěſcźe, kak dej ße ſaǵarǯaſch. A teke, luba towariſchka, ße ńemyßlim, aby dejała ße ſalubowaſch, nahopaki, ſchi raǵim, aby ßebe ßwóju hutſchobu kradu lichu hobchowała, a jano ſa pſchiſtojnoſcź raǵim, aby ßebe wěrnego pſchijaſchela pytała, ſ tym wóteǯeńoſch ŕvele ſpytowańow wót ßebe Glědaj, ja mam lubego, ten něto we Dréǯdǯanach ǯěła, wón jo tſchuglarſki pomoznik, ſa lěto pſchiǵo a daj Bog, až buǵomej ßwójej; ja jomu wěſcźe wěrna wóſtanu, ale weto ße ſnaju ſ drugim a ßom jomu to teke pißała, pſchetož to jo wěrnoſcź, až ǵowcźo ńamožo byſch mimo dobrego ſnatego. Wſchykno laǯy na tom, kakego ßebe huběŕo; mudra buǵo ſkóro póſnaſch, jo, juž pſchi prěnem ſmakańu, kogo ma pſched ßobu. Jano pſched knězami jo tŕeba, ße warnowaſch, ſ tymi niz ńejo; ße wě, až wóni mogu rědńě powědaſch, ale ńeměńe to wěrńe

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/39 Serbski Sorbisches institut Institut

ſ pónižnym ẑowcźkom. Naß by raźi měli ḱ wjaßeloſcźi — a lubu maju howaz niźi; to ga ſnajomy. Spuſchcźaju ße na naſchu marnoſcź, až by ḱužda rada huſchej ßwójogo pónižnego gnězda ſlěſcheła, ale ẋoſymna ńedajo ße ſ jich lagoźenim hułojſch. Zomy tomu pſchaŕve daſch, až by ße młogi ſ wěrnoſcźu do naſcheje rědnoſcźi ſalubował, ńeby to póſdźej pſchezej namakał, až ńejo žeńſka jomu we huhuzeńu duchu rowna, — Wěm někotare pſchirownoſcźi, źož ßu žeń hoblutowali, niz dla ńeŕownoſcźi togo ſtawa, ale dla huhuzeńa. Laźko dŕe ße groni: Ja ga budu ßebe ju nahuzyſch, gaž jano mója buźo! Ale ſchěźko ße to zyni; muž ſgubijo wjaßele ḱ huzeńu a žeńſka ḱ hukŕeńu. Amen. Baruſchka, pónižne ẑowcźo ſ luda ńeſachop niz ſ knězami; te ße jano ḱſchajźu ſ nami lagoźe a ſjawŕe ße ſa naß ßromaju a zo by mě laźało na takim ſnatym, ak ńeby ſe mnu na ńeźelu niźi ße pokaſak?“

Baruſchka ſe źiwowaſcho, wótkul jo Katka tu mudroſcź brała; to pak ßmějuzy wótgroŕaſcho: „K tej mudroſcźi pſchiźo kužda, gaž we ßwěſche pilŕe hokoło ße glěda, ṕerŕej nězli ße ßama ßobu tergnuſch dajo. Nězli nězo ſachopinam, glědam ſa pſchirownoſcźami pla drugich, a gaž jich ńenamakam, ſtupam hobglědniŕe na ńeſnatu ſcźaſchku. Chtož ſpěſchŕe mimo pſchemyßleńa do nězogo ße dajo, to póſdźej laźko hoblutujo.“

Baruſchka ńamožaſcho takemu gronu niz napſcheſchiwo ſtajiſch, chapjaſcho ße powdawaſch a naßlědku teke hulizy, zo jo ße jej ned prěny źěń ſ tym Włoßatym pſchigoźiło, a až jo jogo wót togo zaßa zeſto wiźeła, kak jo hokoło domu hobchoźowak, tak aby zakak, až wen pſchiźo, ale wóna jomu ſ dobreju wolu jo ſ drogi ſchła, ſpominajuza na nanowe warnowŕe. Katka

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/40 Serbski institut Sorbisches Institut

na to ćaknu: „Twój nan jo mudry góſpodaŕ, ale zo wón wě, zo młodym ẑowcẑam ßłuſcha?“

Na to jo naſtało dłujke hupſchaſchowańe a wótegrańańe. „Zo ty měniſch, Katka, jo mólaŕ kněs?“ pſchaſchaſcho ße Baruſchka huwěrńe. „Mólar a mólaŕ, to jo dwóje,“ wótegroni Katka. Jadne móluju iſchpy a druge wězy pomažu ſ barwu, te ße lize k ẑěłaſcheŕam, ale te druge, te, ako te hobraſe tak mudŕe humyßluju a kſchaßńe namoluju, te ßnaſch, tak ako ßom ßłyſchała, poměniju ße humělze, a mě ße ſda, aẑ te ße lize ku kněſam; myßlim pak ße tak ako pſchezej: Schybałze ßu wſchykne, wóni paßu ße na rědnoſcẑi tak aby rědne ẑowcẑo póẑrěſch kſchěli a hobylědniwoſcẑ ńejo; ale to ga buẑoſch wiẑiſch ßama a póſnajoſch ptaſchka po ſpiwańu.“ —

Te góẑiny huběgachu — Baruſchka myßlaſcho ße na domojhyſche a jeje huzabniza Katka hupſchoßy ßebe pla ßwójeje góſpoſe, aby ßměła ſe ßwójeju pſchijaſchelku we kuſk ßobu hyſch. Chylku ẑěſchtej a lez něto jo to tak byſch dejało abo jo ße to ſ pſchipadom ſtało, wónej ſmakaſchtej ße ſ tym Włoßatym, wo kótaremẑ běſchtej ße tak ńele hulizowałej. Baruſchka Katku kſchaiẑu potłußnu a ta wiẑeza, kak ße Baruſchka ſazerńeńaſcho, wěẑeſcho juẑo mimo kuẑdego huměńeńa, chto to jo, a pſchiſchepnu jej: „Dajo liz ße do grona, ga buẑ pſchijaſna.“

Ta rada pak ńeběſcho juẑo ſewſchym tŕeba. Włoßaty ńelgen pſchiſtojńe póſtrowi a Baruſchka ße pſchijaſńe ẑěkowaſcho a we dalſchne roſgrono ńeběſcho ẑena nuſa. Chylku ẑěſcho Katka ſ nima, ale pótom ſchißnu ta ſchybałka Baruſchzynu ruku mólaŕeju pód paẑu a huběgnu. Baruſchka dŕe jej wót dala ſcẑokaſcho, ale zoẑ běſcho ße ſtało, to tak wóſta; Włoßaty

wěžeſcho ßebe Baruſchku, wóna dŕe běſcho ſaprědka tſchaſchywa, ale pótom mějaſcho wěžej a wěžej dowěry, wóßebńe, ako Włoßaty jej hulizowaſcho, až ſnajo jeje domowńu a chopjaſcho zeku hokolnoſcź hopißowaſch. To hopißańe běſcho tak žywe, až Baruſchka kuždе měſtko póſnawaſcho a we duchu wiźeſcho, a ako wón wóßebńe jano měſto hopißowaſcho, ſawoła wóna ŀdſu we woku mějuzy: „To jo pla doma mójogo nana!“ a pſchiſtaji: „Kak mußyſcho akli mólowaſch humněſch, gaž mě jużo pſchi waſchych ßłowach zeła hokolnoſcź pſched wózyma ſtoj!“ Włoßaty běſcho pſches taku zyſtu, ńepſchemyßlonu chwalbu tak gnuty; až wón ſabu, zo jo po pſchawem kſchěł a wón chopjaſcho, ße ſ Baruſchku wěrńe roſgrańaſch a roſkładowaſcho jej mólaŕſke humněſche, a Baruſchka póßłuchaſcho ſcźicha, tak aby huknuſch kſchěła.

Nězli ße naźeſchtej, ſtojaſchtej pſched domom. „A ga wiźim waß ſaßej, Baruſchka?“ pſchaſchaſcho ße mólar ſ pſchoßezym głoßom a tłozaſcho jej pſchi roſdźěleńu ruku. „Witſche, hokoło ßedymeje góźiny wjazor ſměju někake hobſtaŕańe we měſcźe,“ wótgroni jomu Baruſchka po krotkem pſchemyßleńu, grońaſcho „dobru noz“ a myknu ße do domu. „A zogodla ńedejała jomu pſchiwdaſch, mě teke witſche pſchewoźiſch?“ ſagrańaſcho ße ßama pſchi ße, ako ßwóju draſtwu do lodki ſzyńaſcho a jej jeje roſnym porokowaſcho, „wón ga jo ße pſcheſchiwo mě kradu pſchiſtojńe ſaźaržał a buźo ße wěſcźe teke dalej pſchiſtojńe ſaźaržaſch; wón ga wě, až ßom źowka pſchiſtojnych ſtaŕejſſchych.“

*

Drugi źěń běſcho Baruſchka zeła hynakſcha; wóno ße ſdaſcho, až jo ße wſchykna ńeſpokojnoſcź a bóloſcź pſches noz ſ je-

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/42 Serbski institut Sorbisches Institut

je hutschoby minuła. Jeje hoblizo kwischescho a myßl běscho wjaßoła; wschykno źěscho jej ako grajuzy wót rukowu; se kschajźnym źiwowanim wiźeschtej tej drugej źowze jeje wjaßeloscź a ńamožaschtej hugodasch, wót zogo to pschemńeńeńe pschiźo. A gnadna kněni běscho teke tak spokojna a gnadna, rosměj: wóna Baruschze sewschym ńehumjatowascho. Ako ße wjazor pschibliżowascho a Baruschka se źěłom gótowa běscho, hoblaze wóna ße, aby na to hobstarańe do města schła; pervej pak spominascho wóna gnadnej kněni to a druge, zoż we dońe brachowascho a zoż by wóna mogała ßobu pschińascź a tak s jadneju drogu wscho wótgotowasch. Kněni teke spokojńe tomu pschigłoßowascho. To pak běscho jano schybaloscź; Baruschka kschěscho ßebe wězej zaßa dobysch a ße sa sagrono hobstarasch, gaby ße we chylku sapośdźiła. Gaby kněni jeje pschezej tak gjarźe ńewotstarzyła, ako jo ße s połneju dowěru k ńej hobroschiła, by wóna jej teke wschykno dowěrńe hulizyła, ale dowěra a luboscź běschtej pschez a Baruschze ńejo ße to jużo wězej żeden grěch sdał, aż jo kněni tschochu hobleścźiła.

Lěbdy běscho prog pschestupiła, ga stojascho jużo młody mólař pódla ńeje, pschißamem běscho jej to ńelubo, aż tak chwata, lażko by mogał jogo něchten s domaznych wiźesch, a kaľe pónižeze hußměschowańe by mußała ßłyschasch! Zěschtej gromaźe a ße huwěrńe rosgrańaschtej, pschetoż wót zorego mějascho Baruschka k tomu mólařeju dowěru. Ako běscho wschykno hobstarała, chapjascho ße deschcź hysch, a s tym běscho jeju wjaßele na ras stamane. Běschtej ße na ten rědny wjazor wjaßeliłej, a něto běscho skasony, — paraßola teke ńemějaschtej a Baruschka mějascho radny kusk domoj gnasch — zo zynisch: Tosch pschejě psches mólařowu duschu pscheradna,

djabołſka myßl. Gójźba běſcho — wón ße dalej ńepſchemyßlowaſcho a ju ned huwěźe. „We takem deſchczu ńamožoſcho domoj hyſch,“ źaſcho k Baruſchze, „how ſtojaſch teke ńamožomej; ſpódoba=liz ße wam, ga mózomej do bliſkeje winarńe ſajſch, tak dłujko až ße hopſchestańo hyſch.“ We tej raźe ńewiźeſcho Baruſchka ſewſchym niz ńepſchiſtojnego; to běſcho teke pſchi ńej doma tak, gaž ße gólzy we měſcźe ſe źowczźami ſmakachu, ga běſcho jim to zeſcź, gaž ßmějachu je ſ winom abo nězym drugim pogoſcźowaſch. Jej pſchiźe jano do myßli, zo buźo kněni groniſch, gaž dłujko domoj ńepſchiźo, ale ned ße ſaßej myßlaſcho: Ach, teke wóna ńeby kſchěła, aby ſa chylku zeła ſmoknuła a ßebe draſtwu tamała. Ga pſchiwſe wóna mimo ſagrańańa mólarowe pſchepſchoßeńe a źěſcho ſ nim.

Wón wěźeſcho ju do bliſkeje gaße a huſta pſched niz ńewelikim zarnym domom a ſaſwóni. Baruſchka myßlaſcho ße: We tak ńwelikem měſcźe mogała winarńa tſchoſchku ſchykowańſcha huglědaſch! ale ńepikaſcho niz.

Źuŕa ße wózynichu a ženſka puſchczźi jeju nutſch. To glědańe teje ženſkeje běſcho ńwelgen ńepſchiſtojne, ako wóna jima do hobliza póßwěſchi. Ach, to jo rědńe, až wy, wjaßoły kněſyk, ſcźo ße ſaßej ras k nam ſamolili a kaku rědnu gołbizku ſcźo ſadrali!“ grońaſcho ta ženſka ßmějuzy a ßwěſchaſcho na Baruſchku.

To helſke ßmjaſche a glědańe teju falſchneju wózowu, ſ kótarymaž ta žadna baba to źowcźo wót głowy až k pětam měŕaſcho, běſcho tak ſłoſtne, až Baruſchka hoblědnu a zeła ju ſyma pſchejźe. Wóna běſcho ßłyſchała, až dajo luźe, kótarež mogu złońekoju ſ glědanim ſeſchkoźeſch a jej ße ſdaſcho, až ta ženſka takej wózy ma. S bliſkich źuri klinzachu ſuki gytary,

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/44 Serbski institut Sorbisches Institut

ſpiwańe a ſogol, a mólař pſchaſchaſcho ßo teje žeńſkeje, chto tam jo. „Pěkne gólzy“, raknu kjarzmařka a ſchěpnu mólařeju nězo do hucha. „Mej ńepojźomej tam, lubej dajomej ßebe wino góřej pſchińaſcź!“ groňaſcho wón a poglědnu na Baruſchku, lez wóna jo to teke roſměka. Baruſchka mělzaſcho, ale na jeje hoblizu běſcho wiźeſch, až jej to pſchaíve ńejo. Mólař deře roſmějaſcho, ale pſchaſchaſcho ßo jeje: „Bójſcho ga wy ßo, ſe mnu ßama byſch?“ Ga ſagali wóna gjarźe głowu a řaknu: „Nebojm ßo.“

„Ga pſchińaſcźo nama ſpěſchńe bańku wina a pſchikußeńe; ja ßwěſchim ßebe ßam!“ To groňezy, weſe wón kjarzmařze ßwězku ſ ruki a ßwěſchaſcho Baruſchze po huſkem napſchiſkem ßchodu góřej. —

Kjarzmařka hujźe ßo hußmějuza a Baruſchka myßlaſcho ßo po ßchodach góřej ſtupajuza: To jo źiwna winarńa! Niz ſłego pař ńejo jej weto do myßlow pſchiſchło, wóna běſcho zeſcźej ßłyſchała, kař jo gnadny kněs ku gnadnej kněni gronił, až do tych ńenaglědnych małych kjarzmach doſcź wóßebne luźe chójźe, pſchetož tam dajo dobre wino. Wónej pſchiźeſchtej do ſchmjatego choda a mólař huſta pſched jannymi źurimi, wózy ni je a ßwěſchaſcho Baruſchze do małeje iſchpizki. We ńej ſtojaſcho ſgněſchona póſtola, blidko ſe ſchklu ř myſchu, ńeřěſchny ſofa, wětſche blido a dwa ſtoła, howaz niz. We wokognuſchu wóſta Baruſchka na proſe ſtojeza a hoglědowaſcho ßo huźiwowana po iſchpe — na ras pař hobroſchi ßo ř mólareju a huwoła ſ huſkoſcźu we hutſchobe: „Kněs Leßenſki, źo to ſcźo mě dowjadli,“

Wóſchech Leßeńſki — tař groňaſcho ßo tomu molařeju — ńeběſcho ſły, ale jano laźkomyßlony złowek; Baruſchzyny głoß

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/45 Serbski Sorbisches institut Institut

połny tſchacha, ſagrima jomu do wědobnoſczi; jeje poglěďńeńe, ńewinowate, ale napſchißme ako błyſk pſcheješ jogo duſchu, rosßwěſchi a huzyſczi ju a dowěže jogo ßlědk k ßebe ßamemu. We tom wokognuſchu ſaßroma ße wón ßam pſched ßebu, hoblutowa ßwójo ńeknizomne prědkweſeſche a hobſamknu, až zo ße něto pſcheſchiwo Baruſchze tak ſažaržaſch, aby žena nejměnſcha ńedowěra we ńej ńewoſtała.

„Zo wam jo? — tako ńemyßliſcho ße nězo ſłego wóte mńe?“ ćaknu wón, tak aby jeje ńelube huźiwowańe zuł, potom paḱ pſchiſtaji ſ huwěrnym głoßom: „Njebojſcho ße, pſchißegam wam pſchi ßwójej zeſczi, až móžoſcho how mimo tſchacha byſch!“

Te hutſchobne ßłowa a poglěďńeńe na hobraſe ßwětych patronow, ako na ſcźěnach wißachu, ſměrowachu to hulěkane žowczo. Wóna ſtupi do jſchpizki we dowěŕe, až jo weto pla pſchiſtojnych luźi.

Sa chylku pſchińaße kjarzmańka wino a pſchikuſk, ale pſchi ßamem by Baruſchku ſaßej ſapłoſchyła ſe ßwójim hußměſchujuzym gronom. „Daſch to pomoga k ſtrowju“, grońaſcho ſ gadowatym hußměwkom, „ten wjaßoły knězyk wě pſchezej, zo jo rědne, to ße mußy groniſch.“

Leßenſki ße na jeje powědańe welgen góńaſche, a ſa Baruſchzynym ſtołom ſtojezy, kiwaſcho kjarzmańowej, aby wen ſchła. „Roſměju, roſměju“, ćaknu wóna ſ napſcheſchiwnym poglěďńenim na Baruſchku a hujźe ſe jſchpy.

„Zo ta ženſka roſmějo“, pſchaſchaſcho ße Baruſchka ſaßej ſapłoſchona.

„Njeßłuchajſcho na jeje jagńeńe, to ga jo ßama błaſnoſcź, ńejſczo ga wiźeli, až ńejo pſchawa we roſyńe?“

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/46 Serbski Sorbisches institut Institut

„Togodla dŕe ma take źiwne groſne glědańe, kótaregož ßom ße kuždy ras ſlěkała; ale kak jan mogu ńerodymnej daſch góſćam na blido noßyſch?“

„Wóna jo ſ góſpodarom ßwójźba, zyni ßwójo źěło deŕe a na jeje blandŕeńe góſćźi ńepoßłuchaju.“

Po takem roskładźeńu běſcho Baruſchka ſaßej ſměrowana a ſkóro minu ße ſchykna ńedowěra. Leßeńſki hobchadaſcho ſ ńeju hutſchobńe a dowěrńe, ale ſ nejwětſchym zeſćźenim, dlej ſ ńeju powedaſcho a wěźej hobźiwowaſcho jeje ſa wěźenim późedny duch, jeje lažke hopſchiměſche, jeje bytſchy roſym we ſchyknom a wón chylaſcho ße pſched teju kněžniſkeju, ńewinowateju hutſchobu, ak běſcho połna nadobnych zuſchow. Wěźej pak jogo zeſćźeńe a luboſcź pſchiběraſchtej, wěźej hoblutowaſcho wón ßwójo ßromotne prědkweſeſche a wěźej bywaſcho jomu tſchach, až mogała ta ńehobmyßlona kſchozeń Baruſchku do ńegluki pſchińaſcź. Wón wěźeſcho deŕe, až hobſtoje wótſche pſchikaſńe k pſcheglědowańu takich kjarzmow, we kótarychž lažke źowcźa hobchadaju, zeſćźej běſcho pſchipodla był a wiźeł, kak ßuŕowe te pſcheglědujuze ſaſtojniki ſ takimi źowcźami hobchaduju, kótarež zeſto pſchipadńe do takich měſtow pſchidu a by raźi tej ßromoſche huběgnuli a ße polěpſchyli, gaby měli móžnoſcź k tomu. Gaž ße na to myßlaſcho, až jo Baruſchka teke we takem měſcźe, až by mogała polizaja pſchiſch a tu ńewinowatu ſ winowatymi ßobu weſeſch, pſcheběgowaſcho jogo ſyma, a ſpěſchńe chopjaſcho wón ſe ßwójogo głažka piſch, aby Baruſchka wiźeła, až jo zaß wen hyſch. Ale Baruſchka ńeroſmějaſcho jomu, a ńehuglědaſcho tak, aby kſchěła domoj chwataſch; jej běſcho deŕe, a zaß ße we huwěrnem roſgronu ſpěſchńe minu.

Teke grońaſcho Leßeńſki, až jo ßebe jeje hoblizo tak deŕe

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/47 Serbski institut Sorbisches Institut

do ſpomńeſcha ſtajił, aż buźo ju mólowaſch a aż buźotej ten hobras nanoju póßkaſch. Dla togo běſcho Baruſchka zeka gluzna a jużo wiźeſcho we duchu, kak buźo ße nan wjaßeliſch a ten hobras ſchyknym ſnatym pokaſowaſch. „Ale we tom ſchantku na głoŕve ńebudu waß mólowaſch, Baruſchka; weſejſcho jen ſgłowy a ja hobzynim wam ſpłěſchone włoßy rědńe hokoło głowy, aby wam k hoblizu pſchiſtojali.“

Baruſchka póßkuchaſcho, weſe ſchantk ſ głowy a puſchczi dłujkej zarnej prońeni włoßow na rańeni. Se ſpódobanim weſe jej Leßeńſki do rukowu a rownaſcho jej tak ako by nejlěpej k jeje hobraſoju huglědało, a ako pótom na ńu poglědnu, ńamožaſcho ße ſeźarżaſch a da jej póſchk na běłe zoko. Baruſchka ße ſazerŕveni a górniŕve na ńogo poglědnu, wón pak kłěknu ße k jeje nogoma, weſe ju ſa hobej ruze, glědaſcho jej rowno do wózowu a ŕaknu ſ gnutym głoßom: „Ty luba Baruſchka! Ty wěſch, aż ńejßom niz zynił, aby ńedowěru pſcheſchiwo mě měła, hobwěſczuju ſchi ſaßej, aż ńejo žedna pſcheradna myßl pſcheſchiwo tebe we mójej duſchi. Ale ńewotpokaž mójo hutſchobne póžedańe — daj mě jaden póſchk! Hußwěſch mě ſ nim k tomu lubemu źěłu, kótarež zu witſche ſachopiſch a ſ raſom k lěpſchemu žyŕveńu!“

Baruſchka ſazerŕveni ße ako roža a ńewěźaſcho, dej zyniſch ſa głoßom ßwójeje hutſchoby abo ſa ßłuſchnoſczu, chyłku běſcho we ńewěſtoſczi, pótom pak ſechyli ße k Woſchtochoju a jeju huſta ſmakaſchtej ße we dłujkem, góŕuzem póſchku.

We ßwójej aż do togo zaßa ńeſnatej gluznoſczi ńeßłyſchaſchtej grimot, kótaryž na ras dołoje naſta a jużo na ßchodu ßłyſchaſch běſcho a k jeju źuŕam ße bliźaſcho. Toſch na ras źuŕa wótleſchechu a na proſe ſtojaſcho polizajſki ſaſtojnik. „Aj,

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/48 Serbski Sorbisches institut Institut

hyſchczi jadna gólubizka! pſchimſcho ju!“ pſchikaſa wón ſ grubym głoßom. Jużo kſchěſcho jaden drugi ſaſtojnik ſblědńonu Baruſchku pſchiměſch, toſch ſtupi Woſchech prědku ńeje a ße ſaſtojnikoju hobroſchezy grońaſcho: „Ja ßom mólaŕ Woſchech Leßeńſki a pſchißegam wam pſchi ßwójej zeſczi, aż to żowczo jo ńewinowate a aż ńejo aż do něta wěżeło, na kakem měſcże jo. Ja ßom ju how ſawjadł a zu ſa to ßromotne zyńeńe pſched ßudniſtwom pokutu na ße weſeſch, ale tomu żowczoju ńedaju żednu kſchiwdu zyniſch.“

Ten ſaſtojnik pak na take grono ſewſchym ńepoßłuchaſcho. „Pſchi zymż ßmy ju ſmakali, ſa to bużo ßużona“, ŕaknu wón ßuroŵe.

S nim ńeběſcho żeno grono. Wón běſcho gruby złoŵek a ſkańeńony ſaſtojnik, kótaryż kaſńe ſ ńepſchißłuſchneju ßurowoſczu pſchewěżeſcho. „Poglědaj ſ luboſcziwym woknom a huzyniſch teke połuń ßłodki!“ togo wón ńeſnajaſcho. Wón ße myßlaſcho: kſchuſchej ja ßłowo kaſńe pſcheŵedu a wěżej budu mě móje pſchedſtajone zeſczíſch.“

Leßenſki wiżeſcho, aż ſ tym ſaſtojnikom żeno grono ńejo a da janomu jogo pódſtajonych ńeńeſe, aby po drożku dojſcheł, aż wón zo ßam ſe żowczom na polizaju doješch; ale teke to ten ſaſtojnik nepſchiwda a ße grube wóttergnu: „To by hyſchczi brachowało, aby móje luże takim lampawam ßłużyli.“

We tom pſchiwěżechu polizyſty te druge żowcża, ako běchu we dońe ſmakali, pſched ńogo a wón pſchikaſa, aż deje je wſchykne gromaże huwjaſcz, pſchi tom teke na Baruſchku pokaſujuzy. Tak dłujko běſcho Baruſchka ſtojała ako ßłup mimo żyweńa; ako pak ßłyſchaſcho, aż jo k tym drugim żowczam pſchilizona a dej byſch ſ nimi huwěżona, łamaſcho wóna ruze

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/49 Serbski Sorbisches institut Institut

a mimo nażeje poglědnu na Leßeńſkego grońezy: „Kak ten ſtatk pſched Bogom ſagroniſcho!?“ a klaßnu na ſemju, ako kwět, wót wětſcha ſkamany.

Wóſchech chwějaſcho ße po zełem ſchěle, lutoſcź, bóloſcź a gniw roſrywachu jomu hutſchobu: ſuby ſakſchěpjone, wózy źi=ve huwalonej, ſtojaſcho how ako rosdŕażńony law.

„Gaž ßebe niźi pomozy hupſchoßnyſch ńamogu, pomogu ßebe ßam!“ ſadrě wón ße na ras, pſchiſkozy na ſaſtojnika, popadnu jogo tak aby góle był a ſchwignu jogo na ſofa; ſ janeju ruku żaržaſcho jogo twarźe, ſ drugeju popadnu na bliże laźezy dłujki, wótſchy kuchinſki noż a hobroſchi jen jo=mu k hutſchobe. To wſchykno ſta ße tak malßńe, až ńejo tym łapaŕam ſewſchym do myßlow pſchiſchło, aby ßwójogo pſched=ſtajonego hoborali, — a ako tſchěchu to zyniſch, wótkiwnu jim ſaſtojnik ßam — wiźeſcho wſchak, až jo młożeńz ſcźakńony a gaby jogo hyſchcźi wězej dŕażnili, by był gótowy, jomu ten wótſchy noż do hutſchoby kałnuſch.

„Ned to źowcźo puſchcźo!“ ſagrima Leßeńſki; nězli pſchiwdaju, aby ju hußromoſchili, pſchi żywem ńebju! perwej humrějoſcho wy a ja!“ Hulěkane te źědy to źowcźo puſchcźichu.

„A nětо malßńe wót tudy!“ góńaſcho Leßeńſki Baruſchku, a ta chuźina ſebra wſche mózy a ńelěpe tokońaſcho ße po ßcho=du dółoj. Wóſcheſch póßłuchaſcho, až ße wjażyńe źuŕa ſa=zynichu, hyſchcźi chylu zakaſcho a hyſchcźi chylu a ako měńa=ſcho, až jo Baruſchka daloko doſcź, aby łapjona ńebyła, chyſchi wón noż do roga, grońezy: „Nětо ßom waſch!“ Ned jogo poliźyſty pſchiměchu a huwěſachu; jich wědnik tſchěßaſcho ße góŕa a ßromoty dla.

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/50 Serbski Sorbisches institut Institut

We tom běſcho ſ drogi ſogol a kſchik ßkyſchaſch; toſch ße ſaſtojnik ſchybałe hußmja: „Aha, wóna ga ńejo nam huběgnuła!“ ŕaknu a ſ djabołſkeju wjaßeloſczu poglědnu na Wóſchecha. Ten ſachwě ße po zełem ſchěłe a kſchěſcho ßwóje pyta rostergnuſch; ale to napinańe běſcho pódermo. „Huboga, huboga! Ga tak jo wſchykno pódermo! ſaſchiknu wón, a górka łdſa lenu ße jomu do woka.

Stawaſcho ße, až młoge tych ẑowcẑow, kótareẑ ßebe zeſto lutoſcẑ ſaßłużychu, lubej ßwójo ẑyńveńe pſchi huběgańu pſchißajẑi, aby ſjawnej ßromoſche hujſchła, a togodla běchu poliẑyſty teke na hokolnych drogach ſtajone, aby ẑedna ſ tych ſbłuẑonych wójzkow huběgnuſch ńamogała. Teke Baruſchka ſagna tym po drogach roſeſtajanym poliẑyſtam do rukowu; niz jej ńepomogaſcho — wóni ju pſchiměchu.

Luẑe ſegnachu gromadu. — Ach, kak běſcho how tej hubogej, ńewinowatej Baruſchze pſched teju kopizu luẑi, ako napńete a ſe ſanizowanim na ńu glědachu! Neßłyſchaſcho lutoſcẑiwego ßłowa ſ teje kopize, jano pokuſcheze ßłowa a ſaßuẑeze abo ſanizujuze měńeńa. Małe ẑowłi pſchaſchachu ße maſcherkow, zo jo to rědne ẑowcẑo ſawinowało, až jo polizaja pſchez wěẑo, a mamy ße ſazerweńachu a jim — nězo nałdgachu; — a młode hejßaki glědachu pſches głaẑki na to powabne ẑowcẑo a ße ńeßromńe na ńu ẑěŕachu, jo młogi da jej k roſměſchu, až ße naẑeja, ße ſ ńeju ſkóro howaz niẑi ſmakaſch.

Baruſchka ẑyzaſcho ßebe, aby ße ſemja wózyniła a ju póẑrěła; hyſchcẑi hobliza pſchikſchyſch ńepſchiwdachu, zeło tergaſcho jej ßurowy poliẑyſt ſchantk ſ głowy. Naßlědku běſcho měra jeje ßromoty a bóloſcẑow połna, wóna panu bẑes weẑeńa na kańeńanu drogu. Toſch pſchiſtupi ẑeńſka ſ ludu

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/51 Serbski institut Sorbisches Institut

bliżej k tej we ſezyńku laǯezej, weſe ſchantk ſe ſchyje a ſmilńe pſchikſchy jej hoblizo; wóna ßama roſmĕjaſcho, zo ße we duſchy togo ńegluznego ǯowcźa ſtawa. Gruby bĕrz pak hotergnu ſchantk ſaßej ſ blĕdego hobliza, chyſchi jen tej ǯeńſkej ßlĕdk a wótſtarzy ju, barźajuzy na taku ńetŕebnu pſchijaſnoſcź. We tom pſchiwĕźechu te druge ǯowcźa, a ako wiźechu, aǯ Baruſchzyna homora jo pſchawa a niz gótowana, weſeſchtej ju dwa polizaja mjaſy ßebe a wlazeſchtej ju ſ tymi drugimi do popajźeńſtwa.

Tym muǯſkim, ako bĕchu pſchi pſcheglĕdańu ſjawnych domow tam ſmakali, ńeſta ße ǯena kſchiwda, daniǯ ßromota, daniǯ pokuta, tym bĕſcho pſchiwdane, domoj hyſch; dokulǯ pak bĕſcho ße Leßeńſki tym hamtſkim muǯam ſ brońu we ruze hoborał, wĕźechu jogo huwĕſanego ſa tymi ſbytnymi, młoge ſtarzeńe ſpomńe jogo na jogo napſchiſkoſcź. Ako luǯe to wiźechu, chapjachu morzaſch, pſchetoǯ bĕſcho ta nowinka juǯo aǯ na drogu pſchiſchła, aǯ jo wón ßwóju lubku tak gjarźe a ńebojaſńe ſaſtupił. Ǯeńſke togo młoǯeńza kſchajźu hobźiwowachu a lutowachu, aǯ dej dla takeje parſchony ſcherpeſch — a muǯſke ße jogo ryſcharſtwu ſ głoßom ßmĕjachu. Leßeńſki pak ńeſtaraſcho ße daniǯ we ſtarzańe, daniǯ we lutujuze knĕńe, daniǯ we hußmĕſchowańe muǯow, wón wiźeſcho jano to ńegluzne ǯowcźo, na kótaremǯ bĕſcho ße tak groſńe pſchegreſchył.

Ako bĕſche Baruſchka ſaßej k ßebe pſchiſchła, wiźeſcho, aǯ laǯy na prycźi we ſchamnem popajźeńſtwe; hokoło ńeje ſtojachu nĕkotare ǯowcźa, kótareǯ bĕchu berizowej ǯeńſkej pomogli, Baruſchku ſbuźiſch. Jeje prĕdne gibńeńe bĕſcho, aǯ ßebe nadra pſchikſchy, kótareǯ bĕchu jej ǯeńſke hurospinali; głaǯk ſ paleńzom, kótaryǯ jej ta ǯeńſka k mózowańu póſtajaſcho,

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/52 Serbski Sorbisches institut Institut

wóna ſe žedanim wótpokaſa a pſchoßaſcho w tſchoſchku wódy. Žeńſka hujże po wódu a jana ſ tych žowczow ſ radoſczu ten paleńz hußrěbnu, ſa to pak jej berizowa jěderńe humjatowaſcho, pſchetož jano ſa Baruſchku běſcho jen pſchińaßka, ſ kótarejuž mějaſcho wóßebnu ſczerpnoſcz. Baruſchka pak žěkowaſcho ße teke ſa wódu pſchijaſńe. Ako běſcho ta žeńſka hujſchła, lanuchu ße te žowcza kužda na ßwóju pryczu.

Ta rana, kótaraž běſcho Baruſchku ńenažějuzy tŕefiła, běſcho ju tak pogłuſchyła, až ńeběſcho do něta hyſchczi pſchawe k ßebe pſchiſchła. Něto, gaž běſcho ſchykno hokoło ńeje huſchichnuło, ſtupaſcho jej jeje ńegluka pſchawe do myßlow. Něto akli da ße wóna do górkego płaza a jej ße ſdaſcho, až mußy jej hutſchoba rospuknuſch dla bóloſczi.

Jeje ſ dłymoka pſchiduze płakańe a mychańe hubuži někotare tych žowczow a wóni chapjachu ße hobſchěžkaſch na taki głupy płaz a až by mogało byſch něto kóńz togo žałoſczeńa. Jadna pak ße na ńe ſadrě: „Melzczo a žyzczo jej te łdſy, gaž ße hupłazo, bužo jej lažej; taku bóloſcz ßom teke ja naſgoniła.“

Na to wóna ſtanu, pſchiſtupi k Baruſchze a hutrěwaſcho jej wózy ſe ſchorzu, ju troſchtujuza: „Směruj ße, luba, ſměruj ga ße, zaß ſranijo — zaß hugoj. Ako mě ßu pŕeny ras how pſchiwjadli, ßom ße myßliła, až tu ßromotu ńepſchetraju, ale něto ße ſ togo južo wěz niz ńehugotuju a ſa kſchěbjatom ße tomu ßměju, wóno ga ńejo tak a tak howaz niz ako komedia, my ga to ſchykno ſnajomy.

Ako ßom wót domu how pſchiſchła, ßebe ßłužbu pytat, ßom była młode, pózczíwe, rědne žowczo, ńejßom how žedneje duſche ſnała, hukaſachu mě k pſchiſtajaŕze Ta pak

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/53 Serbski Sorbisches institut Institut

ńejo měła ſa mńo ßłużby, daniž prěny, daniž drugi, daniž tſchěſchi żeń. Ako běch do měſta pſchiſchła, mějach hyſchczi kroſchyk pěńes huſchej, ten ßom prěny żeń hudała, pótom ńemějach niz. Pſchoßtyſch ßom ße ßromała, głodna ßom była, a żedna ßłużba. Ga ßom ſchantk pla pſchiſtajańki ſaſtajiła, wóna jo mě ſa ńen ſtyri ßlamne dała, wěz ńejo kſchěła. Stwórty żeń jo pſchiſchła nětaka kněni, tej ßom ße ſeſpodobała, tak aż jo mě ned dwa ſłotej ßlobra nawdawka dała a jo mě ned kſchěła ßobu weſeſch. Mě jo ße to żiwńe ſdało a ßom tu pſchiſtajańku we radu pſchaſchała, zo żěłaſch, aż jo mě to żiwńe, aż mě ta kněni tak nagrańa a aż ße mě ńeſpodoba; ale ta jo ße mě hußmjała a groniła, aż jan debu hyſch, aż ſměju ße deŕe a aż ße mě ta ßłużba wěſcże ſpódobaſch buźo. Ga ßom ſchła, zo teke ßom dejała howazej ſachopiſch? — Jo mě dowjadła do domu, źoż běſcho wóßym źowcźow, te ßu mě ned hobſtupili, ßu mě brěmuſchko a ſwěrſchnu draſtwu wótewſeli a ßu byli ẃelgen pſchijaſne. Pótom ßu mě dowjadli do jſchpy, źoż jo była kuparńa a źoż ßom ße mußała hukupaſch a do bergarſkeje draſtwy hoblaz, na to ßu mě ku blidu wjadli a mě ſ jěźimi pogoſcźili, kakichż ńeběch hyſchczi żedńe wiźeła, a pilńe ßu mě wina nalewali. Ja ßom była hugłodńona a ńejßom ßebe dała kaſaſch, ſchykno to jo mě łagoźeło, a ßom ße ſdała ako ſagußlowana. — Ssu mě ſapojli a pótom do wóßebneje jſchpy na rědnu póſtolu ſzynili. Ta noz jo rosßuźiła nad mójim żywenim. Sajtſcha ßom wiźeła, aż ßom hopor ńeßromneje kuplańki, a kóńz běſcho ſ ńewinowatnoſczu. Ssom była bźes troſchta a ńejßom ße wěriła, do luźi hyſch, a drugu noz ßu pſchiſchli pſcheglědowat a pſchoßeńe a kdſy mě ńepomogachu, ßom mußała ſ tymi drugimi hyſch; how we tom ßa=

mem popajźeńſtwe ßom płakała tak ako ty něto. Ako mě puſchćichu, ßom chójźiła a we ßłužbu pſchoßyła ako pſchoßaŕ we kuß kľěba; ſa jěź ßom kſchěła ßłužyſch — ale pak ńejßu mě pótŕebowali, abo ńejßu mě wěrili, abo ßu mě ſanizowali. Naßlědku ßom teke ja te ńeſmilne luźe ſakľěła a ßom ße wroſchiła na to měſto, źož jo mě dobre žywjeńe kiwało; wót togo zaßa ßom ſgubjona na pſchezej.“

Dwě welikej łdſy bulbaſchtej ße tomu źowcźoju po hoblizu a padnuſchtej na běłe Baruſchzyne raŕe; chtož wě, zo jo tužnoſcź, roſmějo teke tužnoſcź drugich a togodla tłozaſcho Baruſchka lutoſcźiwe ruku togo padńonego źowcźa, pſchi kótaremž hyſchcźi póŕěźeńe móžne běſcho. Ta bóloſcź a tužyza wſchak ńeběſcho pſchi tej tak ſdłymoka, wóna popłaka, póſtjaržy a naßlědku ße ſměrowa a źěſcho ſpat. Jano Baruſchka ńeſazyni woka a płakaſcho, ſa ńu ńeběſcho žeden troſcht a kóńź tužyze, we jeje hutſchobe ńeběſcho žena naźeja. Howazej, gaž běſcho jej někaka bóloſcź hutſchobu ſchěžyła, pytaſcho wóna troſcht we módleńu, a jeje zyſta, ſbóžna duſcha namaka jen pſchezej we dowěŕe k Bogu; a teke něto kľěknu ße wóna na to ſymne ſchpundowańe, a twarźe ſpětej ruze ſwigńonej, kſchěſcho ße módliſch, ale górko ſnějachu jej ſ huſtow te ßłowa: „Wóſchz na ńebju, kak ßy to mogał pſchiwdaſch!“ — a jeje hutſchoba ńenamaka měra we modlitwe, pſchetož bóloſcź we ńej kſchikaſcho: „Kak by mogał Bog, gaby pſchawdoſcźiwy był, to pſchiwdaſch!“

Sajtſcha huwěźechu Baruſchku k pſcheßłyſchańu. Nichten ńeby we ńej to wjaßołe kwiſcheze źowcźo póſnał — jana noz groſnego ſcherpeńa bźes naźeje běſcho jeje hoblizo pſcheměniła. Ten ju pſcheßłyſchezy ſaſtojnik běſcho welgen pſchi-

jaſny a roſumny złowek, wón wiźeſcho na prěne poglědńeńe, až to ńeje žedne ńeßromne babiſko, a ſ pſcheßłyſchańa wón naßlědku huſna, až jo ße jej kſchiwda ſtała. Jomu běſcho jeje welgen luto a rad by poréžił, zož ßu druge ſkaſyli, gaby ńebyli druge hobmyßleńa, ak ńedachu jomu tak zyniſch ak jomu hutſchoba raźaſcho. Ga hupuſchcźi wón Baruſchku jano ſ nanowſkim ſpſchawnym napominanim. Wrotowy ßłužabny dowéže ju k źuŕam, wózyni je a hupuſchcźi ju na drogu. Někotare luźe pſchiźechu po droſe. „Ach Knéžo, te ßu wéſcźe zora mójo hußromoſcheńe wiźeli“, myßlaſcho ße Baruſchka a ſe ſabruńonym hoblizom hobroſchi ße wóna naßlědk k źuŕam, aby ju to popajźeńſtwo huchowało pſched ßwětom. Ale jeje klapańe běſcho pódermo, tam puſchcźachu jano tych nutſch, ako tam ńekſchěchu. Mimo troſchta ßednu ße na ławku pſched źurimi a pſchemyßlowaſcho ße, źo dej něto hyſch. Naßlědk do ßłužby? — Knéni by ju hugnała, drugu ßłužbu ńamožaſcho pytaſch mimo huſnańeńa ſe ſtareje ßłužby, ſak jo ße źarźała a zogodla zo ßłužbu pſcheměniſch, ſpomńe ße na to, zo běſcho jej we nozy ta źowka powědała, ſak jej jo ße ſchło pſchi pytańu ßłužby. — Domoj k nanoju hyſch? — Kak by mogała jomu na wozy pſchiſch; wóna běſcho nanowa jana wjaßełoſcź, jogo jana gjardoſcź, ſuždy ju zeſcźaſcho ako pyſchnoſcź zełeje wßy, a něto by dejała domoj hyſch ſjawńe hußromana ſńezeſcźona. „Ně, ně! Domoj niz!“ ſdychnu huboge źowcźo. Ale źo? — „Hyſchcźi janu drogu dajo ſa mńo“, grońaſcho wóna rosßuźona a huda ße teke ned na tu janu drogu. Luźe ße hoglědowachu, źo ta blěda źowka ſ tymi rospuſchcźonymi włoßami žeńo. Wóna pak ńewiźeſcho nikogo, chwataſcho pſches drogi tam ſa wrota, hokoło móſta rowno na bŕog, a ße wězej na ßwět ńehoglědnuzy, ſkózy do řéki.

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/56 Serbski institut Sorbisches Institut

Na tom měsćze wschak ńeběscho rěka rowno welgen dźymoka, bliśko běscho hustawalischćzo sa łoźe, a rowno stojaschtej dwa muža we łoźze, kschěschtej ße niźi hudasch, a nězli běchu žwałny Baruschku do ßrěź rěki huńaßli, pschipłuwaschtej tej muža ſ zołnom a huschěgnuschtej ju, ße ńestarajuzej we jeje sapěrańe. Naßeschtej ju na bróg. Hokołoduze hustawachu, rybaki ſegnachu gromadu, a tosch jaden ſ nich groni: „Ah, to jo jana ſ tych fryjowarkow, ako ßu zora spopadali.“ „Boga dla!“ sakschiknu Baruschka, „takego měńa mi ńedawajscho, ja ßom ńewinowata!“ a hutergnu ße jima a hobroschi ße saßej k rěze; ale bólosćź ju pschemožy, nogi jej skleknuschtej a we homorkach padnu rybarěju do rukowu.

Jeje ßlědne hukschikńeńe běscho saßłyschała kněni, kótaraž rowno mimo jěźescho; wóna pschikasa hustasch a pschaschascho ße, zo jo ße stało; ale ßłyscheza, kak a zo jo było, holěse wóna ned ſ wósa a pschikasa rybakam, aby to žowczo hobglědniwe do wósa szynili, a ako běchu to zynili, huźěkowa ße jim, stupi do wósa a jěźescho spěschńe do města nutsch. „Gaž jo złowekoju nejgóńej, jo Bog nejbliżej; do lěpschych rukow ńejo ta chużina mogała pschisch“, ńakńu stary rybak, sa wósom glědajuzy.

*

A chto běscho ta wóßebna kněni ſ tym smilnym glědanim, we zejimaž rukoma Baruschka ſ homory wózusche? — Chtož by ße we tych bogatschnych rědach hobydlańow sa ńeju pschaschał, tomu by ße groniko, až jo kněni Milińska bogata hudowa, mimo źischi, welgen zeszona a naglědna we měsćze ale tschoschku późiwna. Chtož pak by ße wěrił, do tych chudych domkow stupisch a ße sa ńeju pschaschasch, tomu by ße wót-

groniło: „My wěmy wo ńej telike, až jo naſcha maſcheŕka a až ju kuždy žeń ŵele hutſchobow žognujo. Nikogo ńepuſchczi mimo pomozy, mimo rady, wóna jo naſch hoplewajuzy janźel.“

To ßame myßlaſcho ße teke Baruſchka, ako ſe ſazynka wózuſche a pódla ße we wósu ženſku wiźeſcho, kótarejž wózy połnej luboſcźi a dobroſchi lutoſcźiŵe na ńu glědaſchtej, tak až ńewěžeſcho, jo=li to wěrnoſcź abo jano zowańe. Kněni Mi=linſka weſe ju ſa ruku a grońaſcho ſe ßwójim lagodnym gło=ßom: „Troſchtuj ße, chuźinka, ßy=li ſawěſcźe ńewinowata, budu ſchi mama a ſaſtupim ſa tebe; ßy=liz padnuła a zoſch=liz ße polěpſchyſch ga zu ſchi ruku pódaſch a ſchi byſch we wſchyk=nom pódpěra.“

„Mój Bog!“ huwoła Baruſchka a padnu na koleni, „ja ßom ße hubojała, až ńejßy pſchawdoſcźiwy a ty mě ſcźělоſch ßwójogo janźela!“ a póſchkaſcho dobrej kněni ruze a jeje łdſy na ńej padachu. Ta kněni ſechyli ße k ńej póſchkaſcho jeje zoło a dwě łdſy kapnuſchtej na zarne Baruſchzyne włoßy. Kuczak huſta pſched rědnym domom.

Někotare žowcźa pſchignachu, pomogachu Baruſchze pſches ßchody a na kněnine pſchikaſańe dowěžechu ju ned do wóßeb=neje iſchpy, pſchehoblazechu ju do zyſtego rubjažna a ſpórachu ju do póſtole. Kněni póßła teke ned po ßwójogo domaznego gójza, pſchetoż běſcho wiźeła, až Baruſchku górzoſcź a ſyma tſchěßo; pótom hupoßła žowcźa ſe iſchpy, ßednu ße k Baruſch=zynej póſtoli a jeje ruku hopſchińezy, pſchaſchaſcho ße ſ lu=boſcźiweju hobglědniwoſczu, zo jo ju góniło k tomu ſtatkoju, kótaryž jo kſchěła zyniſch.

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/58 Serbski Sorbisches institut Institut

Baruſchka ßwójej dobrozyńarze wſcho wěrńe hupowěda a teke tu nejpotajmńejſchu myßl pſched ńeju ńechowaſcho, a kněni Milińſka běſcho pſcheliž dobra ſnajarka luźi, aby ńewiźeła, až to ńewinowate hoblizo ńekdžo. Wóna ße Bogu dwójzy žěkowaſcho, až jo rowno we pſchawem zaßu k bŕogoju pſchiſchła; napominaſcho Baruſchku, aby měrna była a troſchtowaſcho ju ſ lubymi ßłowami, až ße to wſchykno ſaßej hurownaſch dajo, aby jano Bogu dowěru měła.

Take ßłowa běchu ſa tu roſbolonu duſchu gójazy balſam, ta ßurowa ſchěža, ako běſcho knežniſku hutſchobu ńehopſcheſtawajuzy ſpinała, popuſchczowaſcho. Naßlědku wóna, muzna na ſchěle a na duſchy, hußnu, ale jeje ſpańe běſcho połne źiwych zowańow, a ako gójz pſchiźe, wiźeſcho, až jo how radna ſymniza, a až hobſtoj tſchach, až na to ſchěžka chóroſcź pſchiźo. Wón mějaſcho ſe ßwójim hubojanim pſchawe, ſchěžka chóroſcź pſchiźe na Baruſchku.

Pſchawa maſcherka ńeby mogała jeje lěpej wótwardowaſch, ako to kněni Milińſka zyńaſcho. Prěny žěń pſchiźe Katka ł Baruſchze hoglědat; wóna běſcho ſgoniła, kaka ńegluka jo pſchijaſchelku pótŕefiła a běſcho ße ned pſchaſchała, źo jo, až to huſgoni. Kněni Milińſka jej wſchykno hulizowaſcho, tak ako běſcho jej Baruſchka powědała a Katka welgen płakaſcho a huſna ße, až jo wóßebńe wóna wina na ſchyknym. Dokulaž jo Baruſchze pſchiraźowała, aby ßebe ſnatego namakała, a až jo ju ſ takim Leßeńſkemu pſchiſchißnuła. Něto ßebe górko porokowaſcho dla togo tak až mußaſcho kněni Milińſka ju troſchtowaſch, lezrownož by jej rada teke tſchochu nahumjatowała.

Kněni Milińſka by rada wiźeła, aby Baruſchka, gaž buźo ſtrowa, na krotki zaß ſaßej do teje pŕerwejſchneje ßłužby ſtu-

piła; jano luźi dla. Ga tak źěšcho wóna ku kněni Sslawiczkowej, aby jeje myßleńe huſgoniła, a lez by kſchěła wóna ße teke ſa to ſtaraſch, aby to ńewinowaſche hußromoſchone źowczo do ẑednogo grona ńepſchiſchło; myßlaſcho ße, aż buźo to juž togodla zyniſch, aż jo Baruſchka wót ßwójźby jeje manźelſkego. Ale ńelgin ße hobtori; ta kněni ńekſchěſcho ſewſchym niz ßkyſchaſch wót Baruſchki a ńaknu ſ krotkim: Lez jo Baruſchka winowata abo ńewinowata, wóna jo ſjawńe póßromana a ſ takeju wóßobu ßebe ßwójogo domu ńeréſchyſch ńebuźo. Kněni Milińſka wiźeſcho, aż by było pódermo, tej ẑeńſkej nězo pońedaſch, ga ńelzaſcho, weſe Baruſchzyne wězy a liſt, kótaryž běſcho Leßeńſki ſ popajźeńſtwa póßłał, a jěźeſcho domoj.

Baruſchka dŕe by ſchykno zyniła ſa dobreju radu kněni Milińſkeje, weto pak běſcho ße ſ groſu na to myßliła, aż buźo mußaſch ſaßej ſ teju ßeſchelnizu a ſ teju kuchaŕku gromaźe byſch a jeju hußmĕſchowańe ßłyſchaſch; togodla běſcho wjaßoła, ako jej kněni Milińſka domoj pſchiduzy ńaknu, aż wězej k ſchoſche ńepojźo. Ako jej liſt wót Leßeńſkego póda, pſcheléſchi zertvéń jeje blĕde hoblizo, wóna pak jogo ńewese, ale pſchoßaſcho kněni Milińſku, aby jen ßama pſchezytała, a ſ tym wóna nejlĕpej hobſnani, aż ma zyſtu wĕdobnoſcź.

Liſt ſnĕjaſcho tak: „K twójej luboſcźipołnej hutſchobe, ty huboge ńegluzne źowczo, ja hubĕgam a na kólenoma Schi pſchoßym: ńeſaklĕwaj mĕ ńedoſtojnego grĕſchnika! Wjelgen ßom ße pſchegrĕſchył na Tebe, ſa to pak mam ſcherpeńe, kakegož Ty ńeſnajoſch. Twóju bóloſcź póßłodkujo zyſta wĕdobnoſcź, aż ſcherpiſch ńewinowaſche, togo troſchta pak ja ńamam, a zertv ſłeje wĕdobnoſczi hobſtawńe we mńo žeŕo. Jadna troſchtujuza myßl jo ta, aż ßom ſchykno zynił, aby Schi Twóju zeſcź hucho=

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/60 Serbski Sorbisches institut Institut

wał a aż by žywéńe na to ßajźił. Nok ßwójogo ſtatka hynaz pſched Tebu ſagrańaſch, jano to ßebe žyzym: aby teke Ty luboſcźiwe na to ſpominała a to ſanizowańe a gramowańe, ako wěſcźe pſcheſchiwo mě maſch, pſchemožyła a luboſcźiwe tomu pſchigłoßowała, zož Schi do rady dawam.

Ten jaden ßrědk, Schi Twóju zeſcź ſaßej wroſchiſch, ſda ße mě ten byſch, gaž pſchiwdajoſch, aby Schi ſjawńe ako ßwóju ńewěſtu poměnił. Lezrownož ja ßebe ßamego ſanizuju, ga weto wěm, až ßom we ſjawnoſcźi zeſcźony a nikomu ńepſchiźo do myßlow, až by kſchěł ńezeßne žowcźo ſjawńe ßwóju ńewěſtu poměniſch. Pſcheto ńewothobroſch ße ſe ſanizowanim a pſchiwſej móju radu. — Zuju, až ńejßom Twójeje ruki doſtojny a togodla pſchiſtajiju, až ſ pſchiwſeſchim mójeje rady na žeden pad wěſana ńejßy. Ty hobchowajoſch ßwóju wólu, we Twójej mózy jo, ten ſwěſk roſwěſaſch abo doſwěſaſch. Ssměju groniſch, zo by ja ßebe žyzył?

Dejſch wěžeſch, až hobſtawńe, we dńo a we ßni, wiźim pſched ßobu Twóju janźelſku pódobu, ſ kótarejež hobliza ße ßwěſchi zyſtoſcź duſche a ńehugrońeza luboßnoſcź. Ten janźel pokaſujo mě raj, połny gluznoſcźi a měru, a lědy až ſa nim póžedam a by do ńogo ſtupił, ga wrota pſchede mnu ſawěra a ſ kſchutym głoßom woła: „Naßlědk! Twója gruba ruka jo kſchěła ten raj ſtamaſch, togodla ńeßmějoſch jogo gluznoſcźi hopytaſch!

A ten janźel ßy ty, zyſta knežna! Pſchoßym Tebe, wótgroń mě ſkerej, daj mójej rosgoŕonej duſchy nanejměńej ten troſcht a groń, až ńejßy ßwóju hutſchobu na pſchezej pſchede mnu ſamknuła, až budu móz ſ zaßom Twójo wódaſche doſtaſch.

S nejdłymſchim zeſcźenim“ atd.

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/61 Serbski Sorbisches institut Institut

Baruſchka płakaſcho. Ssama piſſaſch hyſchczi ńamożaſcho, ale kněni Milińſka żaſcho, aż zo to zyniſch, a ned teke ſze ſzednu ku blidu a napiſſa pſchiduzy liſczik:

„Knežo! Ako pſched někotarymi dńami hokoło huſtawaliſchcża jěžach, huſchěgnuchu rybaki rowno żowczo ſ rěki, kótarež jo kſchěło we ſadwělowańu ſzwójo żyńeńe ſkóńzyſch. Wěſcże dŕe hugodaſcho, chto to żowczo běſcho? Togodla teke ńoḱ ſ nadrobnym hulizowanim Waſchu hutſchobu roſrywaſch, jan to dejſcho wěżeſch, aż ſzom tu hubogu k ſzebe weſeła a aż zu jej maſcheŕka byſch. Po ſzwójej ńegluze jo ſzchóŕeła, ale bużo dŕe, każ ſze nażejam, ſkóro ſaſſej k mózy pſchiſch ſ pomozu ſzwójeje kſchuteje młodoſczi a gójza. Wóna ńamożo ſzama na Waſch liſt wótgroniſch. Waſchu radu zo pſchiwſeſch, zoż teke ja ſa dobre mam; by=liz pak ten ſlub ſ zaſſom do hobſtawnego ſwěſka pſcheměniſch kſchěła, to wótgroniſch něto ńamożo, gaż jej telike wſchakorakich a ſzebe napſcheſchiwo ſtojezych ſazuſchow duſchu muſchi. Gaż mě mójo ſnaſche żeńſkezeje hutſchoby ńemoli — a ja ſze myſzlim, aż ſze pla Baruſchki móleńa ſewſchym bójaſch ńetŕebam, pſchetoż jeje hoblizo jo nejzyſczejſche glědadło duſche — ga pótom mogu wam hobwěſczíſch, aż bużo ten ſwěſk jej gluzńe ku duſchownemu měroju pſchipomoz. Jano na Waſz laży ſkóńzńe ſabyſche wſchogo, jano na Waſz laży, aż ſze ten ſzurowy poku=, ſchezy janżel pſcheměnijo do janżela měra a luboſczi. Rosmyſzlijſcho ſzebe móje ſzłowa deŕe, a hutrajoſcho=li, ga Wam ſzwójogo zeſczeńa ńewotpěju.“

Wótgrono Leſzeńſkego kněni Milańſkej a Baruſchze běſcho połne lutoſczi a góŕezego żěka; wót togo dńa doſtawaſcho Baruſchka kuždy żeń liſt a kuždy żeń kněni Milińſka wótegrańaſcho. Te liſty pomogachu wěżej ako gójzowe chrapki, Baruſchka

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/62 Serbski Sorbisches institut Institut

ße glědajuzy polěpschowaſcho, a prěny źeń ako ſtanu, doſta Leßeńſki wót ńeje liſt, źož jomu tak piſaſcho:

„Kněs Leßeńſki! Njewſejſcho ſa ſło, až Wam tak piſchu a niz hynaz; ßmej dŕe ſlubjonej, ale naju ſwěſk jo tak źiwny, až ße ńewěrim, Waß hynaj poměniſch. Wy dŕe piſchoſcho, až mě lubujoſcho, ale ja ßebe to roskładuju jano ako pſchijaſnoſcź, wy ńozoſcho mě rownowen groniſch: „Ja dŕe ßom ße ſ tebu ſlubił, ale mója żeńſka ńamożoſch byſch.“ Tak ßebe to roskładuju, ale daſch jo kaž zo, Wy ſcźo ßo ten zeły zaß tak ſpſchawńe a pſchijaſchelńe ku mńo ſażaržali, až by mußała byſch ſłomyßlona, gaby Wam ſ janakim pſchijaſchelſtwom ńehopłaſchiła. Wěm to ſ naſgońeńa, kak lube jo ſpuſchcźonemu luboſcźiwe ßłowo; a Wy ſcźo něto ſpuſchcźony a ſcherpiſcho a to ſa mńo, a weto ſe żednym ßłowkom na ße ńeſpomńejoſcho, zeło jano ße we mńo ſtaraſcho, a ja by weto tak rada wěźeła, zo we tom popajźeńſtwe źěłaſcho a kak ße Wam źo. Pſchoßym Waß, napiſchcźo mě to ſchykno, jano wo ßebe piſchcźo!

Pſchi mńo jo, Bogu źěk, ſcherpeńe mimo, ßom jużo ſtrowa, luźe mě lubuju a maju ſe mnu ſcźerpnoſcź a měnaju jano na ßurowe popadańe (polizaje) a na Waß. Njerady to piſchu, ale ſatawiſch togo teke ńok; gaž to ßłyſchym, ſchtapijo mě to do hutſchoby, bóli mě, až ńamogu Waß ſaſtupiſch; gano ßom kſchěła ras groniſch: „Njepowedajſcho tak, wón jo mój nawożeńa!“ ale ned ſaßej ßom była pobita pſchi tej myßli, až to ga ńejo wěrno.

Sskyſchym kněni Milińſku, mußym hopſcheſtaſch. Kaki to jo janźel, ta mója maſcheŕka, pſchezej ße myßlim, až glědam na hobras maſcheŕki Bóżeje we welikem Bóżem dońe, gaž jej do teju ſmilneju wózowu poglědnu.

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/63 Serbski Sorbisches institut Institut

Ako ßom dejeto hopſchestała, jo było to ńeſpſchawne wóte mńe, ale ja ßom ße bójała, aż by nězo groniła, aż ße to ńeßłuſcha, pſchetož how we měſcźe maju luźe młoge ſa ńepſchißłuſchne, zož mam ja ſa pſchirožonu wěz, a nahopaki mam ſaßej ja ẃele ſa ńepſchißłuſchne, na zož ße how nichten ńehoglědńo; ale mój Bog! ja ßom ńehuzone žowcžo. — Lezrownož jo kněni Milińſka lěpſcha ako druge měſcźanaŕe, weto ńejßom ße wěriła, jej to groniſch, aby mě ńehoborała, a tenzaß ńeby mogała na ńu póßłuchaſch. Ja paḱ ßom ße jeje tak ſlěkała, aż ßom we ßwójom ſmoleńu flaſchku ſ tym zarnidłom na ſchpundowańe ſchißnuła a ſ tym ßom hyſchcźi do wětſcheje huſkoſcźi pſchiſchła; ale wóna, tak aby ße niz ńeſtało, pſchijaſńe na mńe poglědnu ße pſchaſchajuza: „Zo ße hulěkaſch? Piſchoſch ßwójemu nawožeńu. — A ako wiźeſcho, aż ßom ße ſazerẃeniła, ßmějaſcho ße a pſchiſtaji: „Póſtrowuj jogo wóte mńe a aż daju jomu groniſch, aż ße mójo ſwěſcźelowańe dopołńujo.“

Ja ńewěm, zo jo kſchěła ſ tym groniſch. Ssom chopiła, ju pſchoßyſch, aby mě wódała, aż ńejßom jej niz groniła; ale wóna pſchetergnu móje ßłowa: „Piſch ty, ga a zož zoſch, zož ßebe nawožeń a ńewěſta piſchotej, to ńedej tſchěſchi wěźeſch; ale — pſchiſtaji ße ßmějuze — nadpißmo togo liſtu by rada wiźeła, zoſch=li mě jen pokaſaſch.“ — Zo by ńeby na jeje pſchoſbu zyniła? „To nadpißmo ſni ẃelgen ſymńe“, grońaſcho, na prěne ßłowa poglědnuzy, — „pſchoßyła ſchi by, aby pódpißmo hynaz napißała, niźi tak: „Twója Tebe lubujuza ńewěſta.“

Płakuzy ßom jej hokoło ſchyje padnuła a ße jej dowěriła, aż ńewěrim Waſchej luboſcźi. „By ga ja ſchi, mója žowka, k tomu raźiła, gaby ńepoſnała, aż ſchi Lěßeńſki we wěrnoſcźi lubujo? jano tak piſch!“ S tym hujźe, a ja ße zuju winowata,

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/64 Serbski institut Sorbisches Institut

Wam naju rosgrono ßobu źělisch a ße Waß pschaschasch, joli mója mascherka měła pschawe, aż mě lubujuscho? — Jan ße to dere pschemyßlijscho a grońscho mě ßwóje myßle mimo wschogo hubojańa a tschacha, tak wele luboscźi nepscheścherpim pschi tom ako gaby póśdźej Waschu luboscź ße minusch wiźeła. Joli aż pak we wěrnoscźi ße myßlischo, aż mogu Waß gluznego huzynisch, ga gronim ſ wěrnym a góruzym zuschim: Zu bysch

Twója B.“

Lezrownoż dobra wědobnoscź jo troscht a pódpěra we ńegluze, ga ße weto ſtawa, aż winowaty ßwóju ßromotu ńaßo, we tom ak ńewinowaty pód jeje ſchěžy pada.

Wótgrono Leßeńskego běscho połne góruzeje luboscźi a ako po někotarych dńach 'kněni Milińska ſ Baruschku do popajźeństwa źěscho Leßeńskego hopytat, hobtwarźischtej tej lubujuzej ſ góruzymi ßłowami a hyschcźi góruzńejschym póschkanim ten ſwěſt wěrneje luboscźi. Kněni Milińska mußascho wězej rasow k domojhyschu napominasch, nežli ße rosdźělischtej a Baruschka běscho ńelgen tužna, aż mußy Wojtech pschezej hyschcźi we tom popajźeństwe wóstasch.

*

Kněni Milińska ńestarascho ße jano we to, aby Baruschzyne dobre mě jan we měscźe saßej k zescźi pschischło, ale wóna pißascho teke nanoju, aby ſa Baruschku wódasche a ſjadnańe dobyła.

Tak jeßno, ako běscho ße huſtrowiła, chwatascho domoj, lezrownoż jej to źěleńe wót maschérki a wót lubego doscź schěžke běscho. Nan witascho ju dŕe doscź hutschobńe, ale ńamožascho weto górkego poroka ßebe ſakußyſch, aż jo ße ńehob-

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/65 Serbski institut Sorbisches Institut

glědniwe ſaʒaržała. Ako pak wiʒeſcho, aʒ ße Baruſchze wózy ſalaſchtej, mělzaſcho a ńegrońaſcho niz wězej; ale wóna deŕe wiʒeſcho, aʒ jomu to bóli, aʒ ńamožo ße ſ ńeju wězej gjarʒiſch. Teke ßußeʒi běchu kradu hynakſche pſcheſchiwo ńeje, młoge ga mějachu ſcźerpnoſcź ſ jeje młodoſcźu a ſ jeje ńenaſgońenim, młoge ße wjaßelichu nad jeje póniʒenim, žyzachu jej to, ale nejgjarʒej a nejwěz ſe ſanizowanim glědachu na ńu te młoʒeńze, kótarychž běſcho ſ tym ʒeńenim wótpokaſała.

Gaby ßebe Baruſchka ſ młogim ßeberownym wejßańſkem take zyńeńe pſchiwdała, ſa kótarež bywa fryjne źowcźo wót ßwěta ßromoſchone, to ńeby jej te wejßańſke gólzy tak welgen ſa ſło weſeli, ſa take pſcheſtupeńe dŕe by naßlědku teke wódaſche doſtała, ale taki ſtatk, ak ßnaſch jo ße ſwaʒyła zyniſch, ʒaž ße powedaſcho, to běſcho grěch po nalědach tych, ak na Baruſchzynu ńewinowatoſcź wěŕachu; a rowno něto, źož běſcho wót ſchyknych hobgrěſchona a wótʒělona, hopytowaſcho wón jej ßwóju luboſcź a zeſcź ſ tym pokaſaſch, aʒ ßebe ju ſa manʒelſku póʒedaſcho. To běſcho ßußedowy ßyn, kenž Baruſchku juʒo dawno lubowaſcho, ale ße ſa jeje luboſcźu tergaſch ńekſchěſcho, dokulaž běſcho chudſchy ako wóna. Baruſchka pak běſcho jogo pſchezej pſched wſchyknymi drugimi prědſchugnuła, dokulž ſnajaſcho jogo dobre pózynki a nadobnu hutſchobu. Jeje hutſchobna huwernoſcź a pſchijaſnoſcź doda jomu něto kſchutoſcź ße huſnaſch, ale Baruſchka — lezrownož jogo nadobnoſcź ſnajaſcho — jogo weto wótpokaſa grońezy, aʒ jo ńewěſta drugego. Jaroſchoju ſaboli hutſchoba, ale pſchijaſchelſtwo togo dobrego źowcźa jogo troſchtowaſcho, a ſkóro ße jej raźi, jogo ſ rědnym a dobrym źowcźom hopoſnaſch, wo kótaremž dawno wěźeſcho, aʒ Jaroſcha lubujo. S tym dobu ßebe Baruſchka

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/66 Serbski institut Sorbisches Institut

teke wěrnu pſchijaſchelku, a ako wiźeſcho, aż ten porik ße źeń wóte dńa wězej k ßebe pſchichyla a gluzńejſchy bywa, mějaſcho wóna tek tu rědnu wěſtoſcź, aż jo dobry ſtatk zyniła.

Scźicha běſcho we doḿe žywa, ńechojźaſcho niźi a ńeſtaraſcho ße we to, zo ßwět poḿeda, jeje jana ſtaroſcź běſcho dom a nan a běſcho wjaßoła, gaž jo wón był ſpokojom a ſa kuždе hutſchobńejſche poglědńeńe běſcho źěkowana. Jeje jana gluźnoſcź pak běſcho Wojtechowa luboſcź a jeje bóloſcź běſcho ta, aż wón hyſchcźi we popajźeńu běſcho. Nejlěpej buźo, aż pódajomy dwa liſta teju lubujuzeju, aby mogał kuždy poglědaſch do potajmnego ßchowa jeju hutſchoby.

Gaž ma Baruſchka domazne źěło hobſtarane, ßedńo ße ku blidu, a gaž wſchykno hokoło ńeje ſpi, piſcho ßwójomu Wojtechoju tak: Mój górzo lubowany Wójtech! — Ja ńamam jużo dawno wězej žedneje ńedowěry k Twójej luboſcźi, ale weto mě to wjaßeli, gaž mě to pſchezej a pſchezej ſaßej hoſpetujoſch; ale to, aż buźoſch mě niměrńe lubowaſch, ńedejał lubej pſchiſtajaſch; mě ße ſda, aż to ſewſchym we Twójej mózy ńelažy, a aż ja mußym k tomu to ßwójo pſchizyniſch, aby to tak ße ſtało. Gaž ße tak myßlim, ga pſchiźo na mńo pſchezej tſchach, lez Twójomu duchu budu doßegaſch; ach, kſchutu wólu k tomu mam, jan buźo=li mě roſym doßegaſch k tomu wſchomu, zož buźo mě trěbne, ße nahuzyſch. Zož wſchak luboſcź naſtupa, mój Wójtech, to ſwažym ße groniſch, aż Schi tak nichten ńamožo lubowaſch ako ja. Ty ßy mója jana wjaßeloſcź a we Twójej luboſcźi pytam gluznoſcź ßwójogo zeḱego pſchichoda.

Něto mußym Schi pißaſch, kaku wjaßeloſcź ßy nam huzynił ſ Twójim lubym darom; ak ßom zytała, aż mě póſtowy pſchińaßo „nazeŕby“, ßom ße myßliła, zo jan to niźi buźo,

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/67 Serbski Sorbisches institut Institut

lezrownoż ńejßom wót Tebe niz dozakowała, zoż ńeby rědne było. — Nejßom mogała postowego drugi źeń dozakasch a ßom jomu na zełu góźinu drogi napschęschiwo gnała. Wy sczo źiwne luźizki we tom měscźe, wschyknomu dawascho druge mě=ńa ako my how. Rosgotuju hobaleńe a glědaj, wiźim, aż te nazerby ßu hobrase. Ale kake rědne hobrase! Ako ßom wschykne te tschojeńa ßwójogo pobyscha we měscźe tak żywe psched ßobu hupytała, ńejßom mogała ße płakańa sezaržasch a chwatajuzy ßom schła dalej do góle, aby póstowy móje łdsy ńewiźeł. Někotare łdsy bólosczi ßom huroniła, to jo wěrno, jo mě pschischło do myßlow, kak spuschczona a bźes naźeje ßom była; ale ned saßej ßom wiźeła dobru kněni Milińsku psched ßobu a Tebe, a kak mě sa to krotke pschescherpeńe něto hob=stawnu radosćź zynisch a zynisch zosch; a to ßom sawěscźe jano dla wjaßela płakała; pschoßym Schi, ńegoŕ ße togodla na mńo, ale ja ńejßom mogała ße sezaržasch.

Ako ßom pschischła domoj, ga běscho how druga wjaße=losćź s nanom! Ty, Wójtech, pak ßy teke mólaŕ, ty humolu=josch do kuždego hobliza teke hutschobu a wschykne myßle! — To jo kradu nězo drugego ako hobras naschogo schułty s teju brodajizu na noßu, kótaryž jo jaden Italjanaŕ sa tschi tolaŕe molował. Ssußeźi dŕe ßu wschykne ten hobras chwalili, aż po tej brodajizy ned kuždy schułtu pósnajo, ale mě by ße row=no lěpej spódobał, gaby jogo s drugego boka namolował, źoż ńama brodajize, pótom pak dŕe ńeby jogo nichten pósnał!

Nan jo te hobrase kněni grobińze pokasał, kótaraž hobra=sam rosmějo, a myßli ße, wóna ßajźascho na jaden dwa=źaschcźa dukatow! — „Sa te peńese,“ grońascho ßebe nan, „by dostał nejrědńejschu krowu.“ — Něto akli jo glědał, wiźezy,

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/68 Serbski Sorbisches institut Institut

zo Twójo humĕſche jo gódne, a tak ako tſchawka po deſchczu jo hurostka we jogo hutſchobe lubosczu ku Tebe. Knĕni grobinka pak by mogała mĕ daſch ßwój zely dom, ja ńeby jej jadnogo dała! Dar wót Tebe, teke ten nejmĕnſchy; ma ſa mńo wĕtſchu gódnosczu ako ta zeła pycha 'knĕni grobinki.

Ten ßamy wjazor jo mĕ nan prĕny ras wót togo zaßa ak ßom doma, ſ lubosczu k ßebe pſchitłozył a jo ße nĕkak wjaßoke na mńo ſaglĕdał — ach, ſa tu wjaßelosczu żĕkuju ße jano Twójim hobraſam! — pſchetoż nĕto mogu Schi to groniſch, aż wón jo ße weto pſchezej hyſchczi na mńo górił a by rad wiżeł, gaby ßebe bogatego ſchułſchinego ßyna weſeła — togodla jo to teke ſ górniwosczu wiżeł, gaż ßom Tebe pißała. To pak jo mĕ gronił: „Baruſchka, gaż bużoſch knĕſoju Wójtechoju pißaſch, ga pſchiſtaj jomu wóte mnu hutſchobny póſtrow a aż ja jomu wodaju; pſchetoż jo wiżeſch, aż mußy teke howaz dobry gólz byſch.“

Tak grońezy huiże. Ja pak Schi to ſ ńehugrońezeju wjaßelosczu piſchu. Nan jo 'kſchĕł wſchykne te hobraſe do kjarzmy weſeſch, aby ße ſ Tebu pochwalił, ale ja to ńamam rada, gaż ße zeło jano na naß poſveda a togodla ßom jomu to wótraźiła.

A hyſchczi mußym ße Schi ſa janu wjaßelosczu żĕkowaſch; ga nĕto mólujoſch maſcherku Milińſku, kak jo mĕ namakała — a ßam ße mólujoſch a mĕ, — ach, ja ße ſvelgen wjaßelim, wóßebńe na Twóju pódobiſnu, ale ten prĕny hobras bużo mĕ nejlubſchy. Ja ßom ße dawno jużo na to myßliła, ſ zym by mogała jej ßwóju żĕkownu luboscz nejlĕpej hopokaſaſch, a glĕj! Ty ßy móje myßle hugodał. Jan ju namoluj pſchaſve rĕdnu! Doſtańoſch ſa to wóte mńe póſchk, kakiż hyſchczi nichten

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/69 Serbski Sorbisches institut Institut

dostał ńejo! Mě pak ßebe pſcheliž rědnu ńepſchedstajuj: ja ße pſchezej myßlim, až Ty mě wiźeſch we duchu rědńejſchu a až buźoſch pótom ſmólony.

Kaki to jo dłujki liſt, a gaby dejała hupißaſch, kak zeſto ße na Tebe myßlim a kak Schi lubuju — to ńeby ſto ras wětſchy hyſchcźi doßegał. Měj jano ſcźerpnoſcź ſ mójim ńehuměſchim a wódaj te ſmólki — ja ße myßlim, gaž budu Twója, to ſměju ned wězej roſyma; mě ße jużo něto ſda, až to ſ tym pißanim lěpej źo. Ach, gaby jano ſkěřej ſ togo popajźeńa wen był, to mě nejwězej hobtużujo. Buź mě ſtrowy! —

Twója Baruſchka.“

Na ten liſt wótgroni Wojtech tak: „Ty mója luba roſmilona lubka! Ty ße ſagrańaſch, až ńamożoſch deŕe pißaſch a Twójo pißmo jo tak jaßne ako Twójo kryſtalowe woko, pſches kótarež jo wiźeſch tak ako pſches zyſtu wódu až na dno Twójeje hutſchoby, źož laže teke pokłady ako tam — luboſcź, wěrnoſcź, luboßnoſcź, dłymoke zuſche ſa ſchykno kſchaßne a dobre. Ja hobydnu te pokłady, hurězu to ſłoto a hußwětlim te droge kańeńe, a ty buźoſch mója gjardoſcź, tak ako ße ńeto mója gluka. Teke Tebe jo ten kwět, ako ßebe ßama górej ſchěgńoſch, lubſchy ako ten, kótaryž ßebe wót ſagrodnika kupijoſch, niz ga? Ga ſ takim, jo=li až ße ſe mnu rownaſch, ńehuboj ße dlej dla hobſtawnoſczi mójeje luboſczi a ńepowedaj mě wo ßwójom ńehuměſchu; ſ zymž ßom ße ja telike lět prozował, to hopſchimějoſch Ty ſa někotare góźiny. Gromaźe buźomej hukнuſch, gromaźe ße wězej a wězej dohupołniſch a kſchazaſch ſa rědneju pſchirownoſczu. Mója droga, ſ tym nahuzonym jo to młogi ras wělgen hobtorńe, a ten nejwěz huzony złowek, gaž wěrnoſcź lubujo, buźo Schi groniſch, až wele ńewě.

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/70 Serbski institut Sorbisches Institut

Hobras kněni Milińſkeje ßom dogotował a do humětſkeje huſtajeńze póßłał a ſ nim teke naju pódobiſńe. Lezrownoż ßom ße nażěł, aż budu ße ſpódobaſch, ga ńejßom ße weto ſewſchym myßlił, aż doſtanu prěńe myto mjaſy telike ſtami (100) hobraſami. A glědaj, wóno jo ße ſtało, a něto doſtawam we popajźeńſtwe jano źěło ſa drugim, tak aż měł ſ tymi dłujko zyniſch abo wſcho dogotował. Wjele ſ mójich ſnatych ße źiwuju mójomu ſpěſchnemu huſpěchu. Ale ja daju jim gódaſch a myßlim ße na Tebe. Twój póſchk jo mě akli hußwěſchił, Twója luboſcź mě pognuwa k pilnoſczi. Howaz ßom ße ſagrańał, aż ńejßom we doſcź dobrej myßli, aby mogał nězo hutworiſch, a we gniłej ńeźělabnoſczi ßom pſcheporał zełedny; něto pak ßom ſa tym pſchiſcheł, aż złowek, rownoż ńamożo we kuždem zaßu nězo ſtworiſch, ńeßmějo we to žedneje chylki ſkomuźiſch, aby ße dalej huzył, a to móžo jano ſe źěłom a hutrajnoſczu. Tak jo to popajźeńſtwo ſa mńo ſchula, a ńejo mě we ńom ſtyßno, gaž mě weto ſe ßwójeju luboſczu kuždu gózinu mójogo žyweńa ßłodku huzynijoſch; wězej by kſchěł ſcherpeſch, aby ße Tebe ſaßłużył!

Ga tak doſtanu ſa wobras kněni Milińſkeje ten źiwyzyńezy póſchk?

Gaž buźo nan Twój hobras wiźeſch, ga ſroſczo jogo luboſcź wěſcźe hyſchczi huſchej, nad zymž ſměju ja nejwětſchu wjaßeloſcź. Ja ße myßlim ,aż zomej jomu naju pódobiſńe wóſtajiſch k lubemu ſpomńeſchu, gaž ja Schi jomu huwedu, ty mója roſmilona! — Wſchako Schi ja hyſchczi někotary ras wótmoluju, a buźo=li Schi to wjaßele zymiſch, ga teke ßam ße. Zož ßłowo „nazerby“ naſtupa, ga groni ße to pſcheto, aż ßu te hobraſe jano we łažkich hobzereńach pokaſane, na=

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/71 Serbski Sorbisches institut Institut

zeŕone, ale te hobraſe, aḱo něto doſtańoſch, ßu kradu a ſ pilnoſczu huźěłane a pſchemyßlone hobraſe.

Mój prozeß pſchiźo něto pſched ßudniſtwo a ńeźelu ſa ſtyri tyźeńe buźo termin; mój rěznik ße myßli, až budu ako ńewinowaty póſnaty, abo až gaby tak ńebyło, wěſcźe ſ gnadu puſchczony budu, wóßebńe něto, gaž ßom ßebe ſnate mě dobył. Nejwěźej mě bóli, až Ty, Baruſchka, buźoſch mußaſch pſched ßudniſtwo ſtupiſch a tam we ſjawnoſczi hyſchczi ras hupowedaſch, zož bych rad na niḿerne ſ Twójeje duſche huſchmarnuł. Ach, zo ßy juźo mójogodla ſcherpeła a do kakich ńeluboßnoſczow hyſchczi něto dla mě pſchiźoſch! Ale Ty ßy ta żywa dobroſch, Twója duſcha ńewě, zo jo gniw a ſłoſcź; Ty mě ńedoſtojnego, kenž ßom Schi tak ſranił, hyſchczi lutujoſch, mě ſwjaßelijoſch a mě to popajźeńſtwo ßłodke huzynijoſch ſe ßwójeju luboſczu. Chylam ßwójo zoło dłymoko pſched Tobu, Ty janźel, a póſchkam góŕuźńe Twóju dobroſchiwu ruku.

Wójtech.“

*

Prozeß Leßeńſkego ſbuźi pla měſczańſkich hobydlaŕow wele hobźělbnoſczi, a na dńu termina běſcho ßudna żurla połna luda; ſchyknych wózy hobraſchachu ße ſ lutoſczu na rědnej pódobe hobeju lubowazeju, a kuždy żyzaſcho jima dobre raźeńe. Ako Wójtechowy rěznik ſachopi powedaſch, naſta wjelika ſchiſchyna; ſ zełem hogńom nadobneje hutſchoby ſaſtupowaſcho wón ßwójogo dowěŕonego, a do młogego woka ſtupi pſchi jogo gronu łdſa lutoſczi. Zož naſtupaſcho to napſcheſchiwéńe, kótaregož běſcho ße Wojtech ſwažył pſcheſchiwo tomu ſaſtojniku polizaje, ga ńeroskładowaſcho ten rěznik jo ako napſcheſchiwéńe pſcheſchiwo kaſni, ale aḱo tŕebne ſaſtupéńe pſche-

ſchiwo pſcheſtupeńu kaſńe a pſcheſchiwo pſchepſchińeńu, ako jo ße ten ſaſtojnik pſcheſchiwo tomu ńewinowatemu ẓowcẓoju pſchiwdał. Pótom ſbuẓi wón lutoſcẓ tych ßudnikow (mjas kótarymiž młogi weißańſki ßejẓeſcho, ako to ńenaſgońone ẓowcẓo lěpej ak něcht drugi roſmějaſcho), ako hulizowaſcho, kak ſpuſchcẓone a mimo naſgońeńa jo to ẓowcẓo było a ſ gnujuzymi ßłowami dopokaſowaſcho jeje ńewinoſcẓ a zyſtoſcẓ duſche a aby wěrili, zytaſcho teke liſt, kótaryž běſcho Baruſchka Wójtechoju pißała. „A gaby teke“, tak ſkóńzy rěznik ßwóju rěz, „Wójtech Leßeńſki do něta hyſchcẓi, ẓož jo jużo telike pſcheſcherpeł ſe ßwójeju lubowaneju a to nadwoju, dokulž jo jogo wědobnoſcẓ tłozyła, až jo jogo laẓkomyßlnoſcẓ na ſchyknom wina — gaby teke do něta hyſchcẓi teje winy lichy ńebył, ga lněža, ńeßmějoſch ſabyſch, až wón how ńeſtoj dla teje winy, ale pſcheto, až jo ſchěł ten grěch, kótaregož jo ße pſcheſchiwo ńewinowatemu ẓowcẓu ſwažył, ſaßej hurownaſch, až jo ſchěł tu winu homyſch a zeſcẓ a ńewinowatnoſcẓ hoboraſch. Młogi ſ waß, móje kněža, jo nan a ma dŕe młode ńenaſgońone ẓowki ak by mogali laẓko do takeje ńegody pſchiſch ako to ẓowcẓo how; grońſcho, kněža, lez by mogali nad mužom, ak by zeſcẓ waſchego góleſcha ſe ßwójim žywenim hoborał, hugroniſch „winowaty“? — Ja ße naẓejam a mam dowěru, cž buẓoſcho pſchawdoſcẓiwe ßuẓiſch.“

Pótom hyſchcẓi hobradowachu a naßlědku ſtaji pſchedßedać tym pſchißeganym dwě pſchaſchani. Prědne: Joli Wojtech Leßeńſki ſ tym winowaty, až jo ße ſ bŕońu we ruze tomu ſaſtojnikoju napſcheſchiwo ſtajił. Druge pak běſcho: Joli ſ tym winowaty, až jo ße jomu ſtajał ſ teju wólu, aby jomu ſadorał tu ſaſtojnſku winowatnoſcẓ zyniſch. Joli až ße na prě-

ne pschaschańe wótgronijo „Nĕ“, ga spadńo druge pschaschańe ßamo wót ße.

Pschißežne žĕchu do jschpy pschipodla k rosßużeńu togo hugrońeńa. Teke ßudnistwo hujże; polizaja staji ße psched żuŕa. — Sa krotki zaß ße saswoni, ßudnistwo ße saßej seßeda; dłymoka schischyna. Prĕny pschißežny stupi naprĕdk, położy pschawizu na hutschobu a zyńascho s ważnym głoßom rosßużeńe pschißežnych snate: Pschi mójej zeszći a wĕdobnoszći, psched Bogom a psched luźimi jo wótgrono na prĕne pschaschańe: „Jo!“ na druge pschaschańe „Nĕ!“ Pschi prĕdńaßeńu prĕnego wótgrona „Jo,“ bĕchu wschykne s teschnoszću satergńone; pschi hugrońeńu drugego wótgrona „Nĕ“ pak bĕscho dłymoke wódrychńeńe po zełej żurli ßłyschasch.

Juskańe snĕjascho se żurle aż na drogu wen — a bĕscho żiw, aż ńejo Baruschka s welikeje wjaßeloszći do sezynka padnuła. Pschedßedań grońascho Wójtechoju, aż jo lichy, sawĕra ße wótwori a lubowanej bĕschtej ßebe w rukoma.

*

Sa nĕkotare mjaßeze bĕscho we Baruschzynej domaznej wßy welika ßwajźba — tak welika, ako tam nichten hyschcźi wiźeł a ßłyschał ńejo. Baruschka a Wójtech dŕe ńebĕschtej sa taki weliki rusch, bĕschtej ßwójo swĕrowańe lubej we ßwĕtej schischyńe ßwĕschiłej. Ale to ńekschĕscho stary tato na żeden pad pschiwdasch; wón bĕscho pscheliż marny k tomu, aż ńeby kschĕł ße se ßwójim pschichadnym ßynom a se ßwójeju rĕdneju żowku powelizasch. Rosmĕjo ße, aż bĕscho knĕni Milińska prĕna pschi ßwajźbe, ale teke wele drugich wóßebnych luźi bĕ-

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/74 Serbski institut Sorbisches Institut

ſcho pſchi tom wěrowańu. Někotare dny po ßwajźbe hudaſchtej ße młodej manźelſkej na drogowańe do Roma.

Nehobſchuźiſchtej ße we ßebe; Baruſchzyny žywy duch, žort a póžednoſcź ſa wěźenim zyńachu to hukńeńe laźke. Žeń wóte dńa ße wóna wězej dohupokńowaſcho we póſnaſchu wſchogo trébnego a nadobnego; luboſcź janogo k drugemu běſcho jima pognuwańe k wſchomu, zož běſcho rědne a dobre. — Skóro bywaſcho kněni Leßeńſka ta pyſchnoſcź tych nejwoßebńejſchych towariſchnoſczow, tak ako běſcho perwej ta pyſchnoſcź ßwójeje domazneje wßy była, a zož ße kuždemu na ńej nejwězej ſpódobaſcho, to běſcho jeje pónižne, lube, hutſchobne a ńenałpjate ſaźarźańe, ta nježnoſcź a dobroſchiwoſcź, ako ſ jeje hobliza ße ßwěſchaſcho.

Jano te nadute kněninki mimo hutſchoby ńepſchoßachu je je raźi do ßwójich towaŕſtwow, a to togodla, až ńejo moga ła jich humjatowańe na zelaźiny ſcźicha pſcheńaſcź. Toſch grońaſcho pſchezej: „Lubuješcho je, pſchiwſejſcho ße tych huboģich, ńeſtajajſcho ße tak hußoko nad ńe a ńeſchamplijſcho ſ nogoma po nich, tak aby někake ſchkloby byli, dowěrſcho jim, pohuzcźo je a buźoſcho wiźeſch, až ſmějoſcho dobre zelaźiny. Mej ßmej ſ tymi ßwójimi pſchezej we dobrem roſměſchu žywej, ńeźaržymy jich ſa niżſchych ako naju ßameju, pſchi janom bliźe jěmy, roſgrańamej ße ſ nimi, pſchaſchamej ße, źo nězo brachujo, hußkyſchymej jich ſkjarźby a bóloſcźi, pomogamej, źož móžomej, a ſ tym dobydńomej wězej ako wy ſ kſchutoſcźu!“ Ale tomu ńekſchěchu te kněninki roſměſch, zelaźin weto mußy měſch zeſcźeńe pſched knějom, to ga by było pſcheſchiwo wſchyknomu rědu. Ale toſch wótgroni kněni Leßeńſka pſchezej: „Zeſcźeńe ńedobydńo ße ſ gjardoſcźu, ale ſ luboſcźu!“

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id483099643/75 Serbski institut Sorbisches Institut

A zeſczej pſchida jim pſchirownoſcź ſe ßwójogo naſgońeńa, ako běſcho tele wóna ßłužyła; žedńe ße ſa to ńeßromaſcho tak ako druge głupe to zyńe, a weto ju kuždy zeſczaſcho a rady wiźeſcho.

Ako ße ſ Roma wroſchaſchtej, pſchińaße Baruſchka ſtarkemu k ſwjaßeleńu žywy hobraſk.

SLUB
Wir führen Wissen.
http://digital.slub-dresden.de/id483099643/77
Serbski Sorbisches
institut Institut

SLUB
Wir führen Wissen.
http://digital.slub-dresden.de/id483099643/78
Serbski Sorbisches
institut Institut

SLUB
Wir führen Wissen.
http://digital.slub-dresden.de/id483099643/79
Serbski institut Sorbisches Institut

SLUB
Wir führen Wissen.
http://digital.slub-dresden.de/id483099643/80
Serbski institut Sorbisches Institut